

รายงานการวิจัย

เรื่อง

นโยบายแถบและเส้นทางของจีน: กรณีศึกษาเครือรัฐออสเตรเลีย

Belt and Road Initiative: case study on Commonwealth of Australia

โดย

พชรพร ชาญณรงค์

620510337

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและสร้างสรรค์จากคณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2565

รายงานการวิจัย

เรื่อง

นโยบายแถบและเส้นทางของจีน: กรณีศึกษาเครือรัฐออสเตรเลีย

Belt and Road Initiative: case study on Commonwealth of Australia

โดย

พชรพร ชาญณรงค์

620510337

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและสร้างสรรค์จากคณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2565

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement)

รายงานการวิจัยเรื่อง นโยบายแถบและเส้นทาง: กรณีศึกษาเครือข่ายรัฐออสเตรเลีย เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study) เล่มนี้ ข้าพเจ้าใช้เวลาทำเพียง 4 เดือนในการทำให้สมบูรณ์ แต่ระยะเวลาจริงที่ข้าพเจ้าใช้กับวิจัยนี้ยาวนานกว่าหนึ่งปี วิจัยเล่มนี้จะประสบความสำเร็จไม่ได้เลยหากขาดอาจารย์ดอกเตอร์ศิปติ นพประเสริฐเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยผู้ให้ความรู้ด้านการเมืองระหว่างประเทศและทำให้ตัวข้าพเจ้าเองสนใจจะทำวิจัยเกี่ยวกับรัฐศาสตร์

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ และครอบครัวที่คอยให้การสนับสนุนกำลังใจในการทำวิจัย

ขอขอบคุณพันธมิตรชาวม จาก#MilkTeaAlliance ที่เป็นแรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้นให้เกิดรายงานการวิจัยเล่มนี้ขึ้นมา

ขอขอบคุณ Brett Yang และ Eddy Chen จากช่อง TwoSetViolin และ พี่ต้อม Gradiuz KB ที่ช่วยสร้างเสียงหัวเราะในวันที่ต้องเร่งมือทำวิจัยจนเช้า

ขอขอบคุณร้านอาหารทุกร้านในซอยแม่ซีและตลาดนัดม.วันพุธ ที่ช่วยเป็นแหล่งพลังงานให้ข้าพเจ้าได้มีแรงพิมพ์ตัวอักษรแต่ละตัว

สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอขอบคุณตัวเองที่ตัดสินใจทำรายการวิจัยเล่มแรกในชีวิตเล่มนี้จนจบได้ วิจัยเล่มนี้เปรียบเสมือนของขวัญชิ้นแรกในการก้าวเข้าสู่การเป็นผู้ใหญ่ของข้าพเจ้าในวัย 22 อย่างเข้า 23 ปี แม้ว่าเส้นทางความสำเร็จจะดูคดเคี้ยวเหมือนเขาวงกตแต่สุดท้ายก็ฝ่าฟันมาจนสุดทางได้

พชรพร ชาญณรงค์

ชื่อโครงการงานพัฒนา	นโยบายแถบและเส้นทางของจีน: กรณีศึกษาเครือรัฐออสเตรเลีย
ผู้รับผิดชอบโครงการงานพัฒนา	พชรพร ชาญณรงค์
อาจารย์ที่ปรึกษา โครงการงานพัฒนา	อาจารย์ต๋อเกเตอร์ ศิบตี นพประเสริฐ
สาขาวิชา	สังคมศาสตร์การพัฒนา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ(Abstract)

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นตลาดส่งออกสินค้าและบริการอันดับหนึ่งของเครือรัฐออสเตรเลียตั้งแต่ก่อนจะเกิดควมริเริ่มแถบและเส้นทาง จีนพยายามจะเชิญชวนออสเตรเลียเข้าเป็นสมาชิกและรัฐบาลกลางออสเตรเลียก็มีท่าทีสนใจแต่ไม่เคยมีการเข้าเป็นสมาชิกโดยตรง แม้ว่าจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank: AIIB) และบริจาคเงินไปกว่า 9 ร้อยล้านดอลลาร์ ความสัมพันธ์ทั้งสองประเทศเริ่มเข้าสู่ทางแยกเมื่อเริ่มมีข่าวการคว้านซื้อโครงสร้างพื้นฐานในออสเตรเลีย หน่วยความมั่นคงออสเตรเลียเริ่มออกมาเตือนถึงเรื่องนายทุนจีนที่มีใกล้ชิดกับพรรคคอมมิวนิสต์จีนเข้ามาแทรกแซงการเมืองภายในออสเตรเลียและพยายามดึงประเทศไปเข้าร่วมBRI ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินนโยบายแถบและเส้นทางของจีนต่อออสเตรเลียเทียบกับทฤษฎีการครองอำนาจนำในมิติเชิงอุดมการณ์ ตรงกับการพยายามยึดครองพื้นที่ทางการเมืองวัฒนธรรมและความคิดเห็นของคนในสังคม และมีออสเตรเลียอยู่ในกลุ่มผู้มีส่วนร่วมน้อยที่ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมและเชื่อมโยงกับอำนาจนำ สร้างพลวัตในความสัมพันธ์ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์แบบทวิภาคี โดยการยอมรับการแลกเปลี่ยนซื้อขายในทางกลับกันสร้างการแข่งขันโดยการออกกฎหมายยับยั้งการแทรกแซงจากต่างชาติและเข้าร่วมการก่อตั้งกลุ่มAUKUSเพื่อหลุดพ้นจากการเป็นผู้มีส่วนร่วมน้อย

คำสำคัญ(Keywords): นโยบายแถบและเส้นทาง, การครองอำนาจนำ, ออสเตรเลีย

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement)	A
บทคัดย่อ (Abstract)	B
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	4
บทที่ 3 ที่มาและความสำคัญของความคิดริเริ่มแถบและเส้นทาง	16
บทที่ 4 นโยบายแถบและเส้นทางของจีน: กรณีศึกษาเครือข่ายอุตสาหกรรม	21
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	29
บรรณานุกรม (Bibliography)	31
ประวัติผู้วิจัยโดยย่อ (Vita)	37

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ในช่วงที่โลกเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ที่เชื่อมต่อกันด้วยเทคโนโลยีการสื่อสาร การคมนาคม และเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นมา ทำให้โลกเกิดการปะทะสังสรรค์ทั้งด้านวัฒนธรรมและด้านเศรษฐกิจ หากพูดถึงประเทศหนึ่งที่มีวัฒนธรรมเก่าแก่ที่สุดแล้ว จีนถือว่าเป็นหนึ่งในประเทศที่เป็นรากฐานอารยธรรมในเอเชียมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ทั้งในด้านวัฒนธรรม แนวคิด ภูมิปัญญา และยังเป็นมหาอำนาจในเวทีความสัมพันธ์ระหว่างรัฐยุคโบราณ จนกระทั่งยุคปัจจุบันสาธารณรัฐประชาชนจีนก็ได้กลายเป็นหนึ่งในมหาอำนาจของโลกจากเอเชียในด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม อีกหนึ่งมหาอำนาจโลกยุคใหม่ผู้ก้าวขึ้นมาเป็นผู้กำหนดระเบียบโลกหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 นั่นคือสหรัฐอเมริกา ซึ่งเริ่มเข้ามามีบทบาทในเอเชียอย่างเข้มข้นในช่วงสงครามเย็น ทั้งในด้านเศรษฐกิจและการเมือง จีนและอเมริกาเป็นมหาอำนาจที่มักจะแข่งขันกันด้านนโยบายเพื่อรักษาตำแหน่งมหาอำนาจแห่งเอเชียไว้ หากสหรัฐอเมริกายุทธศาสตร์อินโด - แปซิฟิกเพื่อแผ่ขยายอำนาจในประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย จีนก็มีนโยบายแถบและเส้นทางที่พร้อมจะเชื่อมกว่า 130 ประเทศทั่วโลกภายใต้นโยบายเดียวกัน(Sienna Norquist, 2022) โดยในรายงานการวิจัยเล่มนี้จะใช้ประเทศที่อยู่ปลายทางของเส้นทางสายไหมทางทะเล นั่นคือ ออสเตรเลีย

เครือข่ายออสเตรเลียตั้งอยู่ในทวีปที่แห้งแล้งที่สุดที่มีคนอาศัยอยู่ แต่ก็เป็นหนึ่งในประเทศที่ขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดเป็นอันดับที่ 13 ของโลก และมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงเป็นอันดับ 10 ของโลก บัญชีการส่งออกของออสเตรเลียคิดเป็นร้อยละ 90 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศเทียบเท่ากับจีน มีการส่งออกสินค้าจากออสเตรเลียไปที่สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นหนึ่งในสามของสินค้าทั้งหมดและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงหลายปีมานี้ ในทางกลับกันกับจีนได้พึ่งพิงการนำเข้าแร่เหล็กซึ่งเป็นสินค้าส่งออกสูงสุดของออสเตรเลียถึงร้อยละ 60 และยังมีถ่านหิน การท่องเที่ยว และการศึกษาที่ออสเตรเลียส่งออก(Clive Hamilton, 2018) นายสีจิ้นผิง เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์จีนและประธานาธิบดีจีนคนปัจจุบันได้มีวิสัยทัศน์ในการเชื่อมต่อประเทศต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ผ่านนโยบายแถบและเส้นทาง(Belt and Road Initiative: BRI) ที่ได้แบบมาจากเส้นทางสายไหม เส้นทางการค้าทางประวัติศาสตร์ที่ยาวและเก่าแก่ที่สุดในโลก เชื่อมภูมิภาคและความแข็งแกร่งทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของทั้งโลกเข้าไว้ด้วยกัน จีนเสนอตัวเป็นประธานจัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างการสร้างรถไฟหรือท่าเรือให้กับประเทศกำลังพัฒนาที่เข้าร่วมนโยบายผ่านการกู้เงินจากหลายแหล่งทุนอย่าง ธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานแห่งเอเชีย

และกองทุนเส้นทางสายไหม และยังมีบริษัทรับเหมาก่อสร้างในเครือของจีนเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ความสนใจของสาธารณรัฐประชาชนจีนต่อเครือข่ายออสเตรเลียเป็นที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก ในช่วงหกเจ็ด ปีที่ผ่านมาชาวจีนเข้าเป็นเจ้าของที่ดินการเกษตรในออสเตรเลียเพิ่มขึ้นเป็นสิบเท่าต่อจากผู้ถือครองที่ดิน เยอะสุดอย่างอังกฤษ จีนแผ่นดินใหญ่สนใจการเกษตรของออสเตรเลียเพื่อเข้ามาแก้ปัญหาขาดแคลน โพรตีนในเนื้อสัตว์และปัญหาความมั่นคงทางอาหารในระยะยาวที่เป็นปัญหาระดับชาติกำลังเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยปริมาณการบริโภคเนื้อสัตว์รายปีของจีนอยู่ที่ 60 - 76 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ซึ่งต้องใช้พื้นที่ทางการเกษตรกว่า 15 ล้านเอเคอร์มีขนาดเท่าเกาะอังกฤษและเวลส์ ซึ่งจีนไม่มีพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกเพียงพอที่จะแก้ปัญหาได้จึงมีแผนจำเป็นจะต้องดำเนินนโยบายแถบและเส้นทาง ทว่าความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศก็เริ่มแย่งลงในช่วงสองสามปีที่ผ่านมา ที่จีนถูกครหาว่าแทรกแซงการเมืองออสเตรเลีย และเริ่มแย่งไปอีกเมื่อออสเตรเลียสนับสนุนให้มีการสืบหาต้นตอของโรคโควิด-19 หลายฝ่ายมองว่าจีนประกาศใช้มาตรการควบคุมสินค้านำเข้าจากออสเตรเลียเป็นการตอบโต้ ส่วนออสเตรเลียก็แสดงความกังวลต่อสิทธิมนุษยชนในซินเจียงและในฮ่องกง พร้อมทั้งหันไปร่วมมือกับอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ก่อตั้ง AUKUS ซึ่งเป็นข้อตกลงด้านความมั่นคงที่ใหญ่ที่สุดของตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 ของทั้งสามประเทศ มีขึ้นเพื่อรับมือความท้าทายด้านความมั่นคง(บีบีซี ไทย, 2021) เนื่องด้วยกองเรือทหารลาดตระเวนชายฝั่งที่ดูเหมือนจะเป็นกองเรือทหารของจีน ซึ่งมักจะถูกส่งไปประจำการตามโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรักษาความปลอดภัยของแรงงานชาวจีนในโครงการแถบและเส้นทาง จึงยิ่งกลายเป็นจุดแตกหักระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างออสเตรเลียกับจีนภายใต้ต้นนโยบายแถบและเส้นทางอย่างชัดเจน

การศึกษานโยบายแถบและเส้นทางของจีนในเครือรัฐออสเตรเลียเล่มนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากบทความ และข่าวสารเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นภายใต้ต้นนโยบายนี้ สำหรับสถานการณ์โลกปัจจุบันที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้หลากหลาย ผู้วิจัยเห็นว่านโยบายแถบและเส้นทางที่นำโดยสาธารณรัฐประชาชนจีนดำเนินนโยบายในเครือรัฐออสเตรเลียที่เป็นหนึ่งในตัวแปรสำคัญในเวทีโลกเป็นเรื่องที่ควรค่าแก่การนำมาศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินนโยบายแถบและเส้นทางของจีนในเครือรัฐออสเตรเลีย
2. เพื่อเปรียบเทียบความสมดุระหว่างนโยบายแถบและเส้นทางของจีนกับออสเตรเลียที่อาจนำไปสู่แนวคิดการครองอำนาจนำ

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

เพื่อศึกษาสถานการณ์โลกที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง และทำความเข้าใจการกระทำของจีนที่อาจก้าวขึ้นเป็นมหาอำนาจโลกในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า

1.4 ขอบเขตการศึกษาวิจัย

ศึกษาหลักการของนโยบายแถบและเส้นทางของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในยุคนายสีจิ้นผิง ตั้งแต่ปี ค.ศ.2012 จนถึงปัจจุบัน โดยมีประเทศออสเตรเลียเป็นตัวอย่างในการศึกษา

1.5 วิธีการศึกษาวิจัย

รายงานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการวิจัยโดยการสังเกต (Observational Research) จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นและคำถามวิจัยเพื่อนำมาวิเคราะห์และหาคำตอบ โดยวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักฐานทุติยภูมิ อาทิ เอกสารที่เผยแพร่โดยหน่วยงานรัฐบาล รายงานการวิจัย และข่าวสารจากหลากหลายแหล่ง แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ตามหัวข้อที่ศึกษา

1.6 นิยามศัพท์(ถ้ามี)

นโยบายแถบและเส้นทาง หมายถึง นโยบายต่างประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ต้องการจะเชื่อมเศรษฐกิจของประเทศต่างๆเข้าด้วยกันโดยมีจีนเป็นศูนย์กลาง ดำเนินการผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามเส้นทางที่พาดผ่าน 130 ประเทศทั่วโลก

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวความคิด

งานวิจัยเรื่อง นโยบายแถบและเส้นทางของจีน: กรณีศึกษาเครือข่ายรัฐออสเตรเลีย ผู้วิจัยได้ค้นคว้า ข้อมูล เอกสาร และงานวิจัย เพื่อหาแนวคิดและทฤษฎีมาปรับใช้ในรายงานการวิจัยดังต่อไปนี้

2.1.1 แนวความคิด

การครองอำนาจนำและผู้มีสถานะรอง (Hegemony and Subaltern)

แนวคิดที่ช่วยอธิบายอำนาจครอบงำอุดมการณ์ของชนชั้นนำทางสังคม ในงานเขียนบันทึกจากคุก (Prison Notebooks) ประพันธ์โดยอันโตนิโอ กรัมสกี (Antonio Gramsci) หนึ่งในผู้นำฝ่ายซ้ายชาวอิตาลีที่ถูกระบอบฟาสซิสต์คุกคาม มีแนวคิดว่าการครองอำนาจนำแบ่งออกเป็น การครองอำนาจนำทางการเมือง (Political Hegemony) เป็นแนวคิดของเลนินที่กรัสมชีวิพากษ์ไว้ว่า คือการสร้างมวลชนที่มีพันธมิตรหลายชนชั้นเพื่อร่วมกับขับเคลื่อนไปสู่การตั้งระบบการเมืองขึ้นมาใหม่เป็นหลักในการปกครองและได้รับการยอมรับจากคนในสังคม และอำนาจนำทางอุดมการณ์ (Ideological Hegemony) ที่เป็นการครองอำนาจนำแบบกรัมสกี มีอุดมการณ์ จิตสำนึก และวัฒนธรรมเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้สังคมยอมรับ เขาได้อธิบายการมีอำนาจเหนือผู้อื่นโดยเน้นไปที่โครงสร้างสังคมส่วนบน เช่น ระบบกฎหมาย ความเชื่อ ศีลธรรม เป็นส่วนสำคัญที่กำหนดทิศทางของสังคม โดยจำแนกพื้นที่ทางสังคมส่วนบนเป็นสองส่วน คือ สังคมการเมือง (Political Society) หมายถึง รัฐและองค์กรที่ใช้อำนาจรัฐสร้างและสืบทอดอำนาจครอบงำ มีอำนาจรองรับและสามารถบังคับใช้กฎหมายได้ อีกสังคมหนึ่งคือประชาสังคม (Civil Society) ซึ่งหมายถึงองค์กรที่อยู่นอกรัฐหรือเอกชนที่ใช้อำนาจโดยไม่ใช้กำลังเพื่อให้ผู้มีสถานะรองยินยอม จุดมุ่งหมายสูงสุดของการครองอำนาจนำคือการใช้ทั้งสังคมการเมืองควบคู่ไปกับประชาสังคมเข้ายึดครองพื้นที่ทางความคิดหรือวัฒนธรรมทางการเมือง เพื่อให้ผู้มีสถานะรองยินยอมถูกรอบงำ พื้นที่ทางสังคมทั้งสองมีความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงและหนุนเสริมซึ่งกันและกันตลอดเวลาในรัฐแบบองค์รวม (Integral State) ในวิสัยทัศน์ของกรัมสกี ผู้ครองอำนาจนำจะไม่สามารถครอบงำพื้นที่เหล่านี้ได้หากไม่มีผู้มีสถานะรองอยู่ด้วย โดยสามารถแบ่งกลุ่มผู้มีสถานะรองได้ดังต่อไปนี้ กลุ่มผู้มีสถานะรองที่ไม่อยู่ภายใต้การควบคุม (Irresponsible Subaltern) กล่าวคือกลุ่มผู้มีสถานะรองที่ผูกโยงตัวเองเข้ากับสังคมส่วนบนทางใดทางหนึ่ง มีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้ครองอำนาจนำด้วยการให้ความร่วมมือหรือต่อต้านชัดเจน อาจมีอิสระในการปกครองตัวเองได้บางส่วน กลุ่มต่อมาคือกลุ่มผู้มีสถานะรองที่เชื่อมกับอำนาจนำ (Hegemonic Subaltern) คือกลุ่มที่ไม่ได้ต่อต้านอำนาจ

นำโดยตรง แต่สร้างพลวัตให้การเมืองสมัยใหม่ด้วยการมีส่วนร่วมปฏิสัมพันธ์กับอำนาจนำ แม้ว่าจะอยู่ร่วมกันในลักษณะนี้แต่กลุ่มผู้มีสถานะรองก็สามารถสร้างความท้าทายให้อำนาจนำได้เสมอ กลุ่มสุดท้ายคือพลเมือง-ผู้มีสถานะรอง(Citizen-subaltern) คือการเป็นสถานะรองและความเป็นพลเมืองเมืองกำหนดเชื่อมโยงกันและกันจนกลายเป็นรูปแบบการแสดงออกทางการเมือง หากผู้มีอำนาจรองต้องการออกจากอำนาจนำได้ จะต้องทำความเข้าใจหลักการและการทำงานของกลไกการครองอำนาจนำ และสร้างความรู้สึกอยากก้าวพ้นจากความเป็นรองของกลุ่ม เพื่อให้เกิดการรับรู้และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

เมื่อลองนำนโยบายแถบและเส้นทางของสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับเครือข่ายออสเตรเลียนมาเทียบแนวคิดการครองอำนาจนำทางอุดมการณ์ การดำเนินงานของจีนสอดคล้องกับการใช้ประชาสังคม อาทิ การแลกเปลี่ยนด้านการศึกษา วิจัย และแวดวงวิชาการ หรือการให้ชาวจีนโพ้นทะเลที่อาศัยอยู่ในออสเตรเลียอยู่ก่อนแล้วทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงนักลงทุนจีนเข้ากับอำนาจท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่สังคมเมืองนั่นคือการออกนโยบายเพื่ออำนวยความสะดวกให้โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและอื่น ๆ และหากมองว่าโครงการแถบและเส้นทางเป็นวิธีการครองอำนาจนำออสเตรเลียก็เป็นมีสถานะรองที่ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของอำนาจนำและมีสถานะเชื่อมโยงกับอำนาจนำในเวลาเดียวกัน กล่าวคือตัวรัฐบาลออสเตรเลียก็ไม่ได้อยู่ภายใต้อำนาจของรัฐบาลปักกิ่ง ขณะเดียวกันก็มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดทั้งในด้านการค้าและนโยบายพัฒนาประเทศ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรนำมาศึกษา

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นนทิกาน กว่างาม(2555) ศึกษาเรื่อง “อำนาจอ่อนและยุทธศาสตร์ใหม่ของจีนในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในเอเชีย: ศึกษากรณีการมีส่วนร่วมของจีนในความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง” มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียที่มีการเปลี่ยนแปลงในบริบทโลกปัจจุบัน เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของจีนในเอเชียผ่านการใช้อำนาจอ่อนของจีนและศึกษาผลของการที่จีนมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะทิศทางการพัฒนาตัวเองแบบเอเชีย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ทฤษฎี ความสัมพันธ์เกม 2 ระดับ และอำนาจอ่อน (Soft power) ผลการศึกษาพบว่า การใช้อำนาจอ่อนที่เพิ่มขึ้นของจีนเป็นสิ่งที่น่าจับตามองอย่างมากต่อชาติมหาอำนาจทั้งภายในและภายนอกภูมิภาค โดยจีนสร้างความร่วมมือกับ 5 ประเทศในอาเซียนที่ติดแม่น้ำโขงในการส่งเสริมการประสานงานด้านเศรษฐกิจ และเกิดความร่วมมือโดยตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐในภาคสังคม ทำให้การกำหนดข้อตกลงได้รับแรงผลักดันจากสังคมไปด้วยแม้อำนาจหลักในการตัดสินใจจะยังเป็นรัฐบาล จีนเห็นโอกาสจากความร่วมมือระดับภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงสำคัญในแง่การส่งออกและการลงทุนจึง

พยายามสร้างท่าเรือรอบมหาสมุทรอินเดียเพื่อเชื่อมเอเชียใต้กับเอเชียตะวันออก มีการมอบเงินช่วยเหลือเพื่อพัฒนาสาธารณูปโภคประเทศสมาชิก เผยแพร่วัฒนธรรมผ่านสถาบันขงจื่อทั่วโลกและมอบทุนการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปให้ประเทศในอาเซียน เข้ามามีส่วนร่วมในกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ในฐานะเพื่อนบ้านที่ดีไม่มีพิกษิมภัย

พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์ และเสกสรรค์ สนวา(2564) ศึกษาเรื่อง “ประวัติศาสตร์คัดสรรว่าด้วยเส้นทางสายไหม” เก็บข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร ผลการศึกษาพบว่า เส้นทางสายไหมเกิดขึ้นในช่วง 206 ปีก่อนคริสตกาล เป็นเส้นทางขนส่งสินค้ายุคโบราณระหว่างเมืองฉางอัน ประเทศจีนสู่กรุงคอนสแตนติโนเปิล ที่ยุโรป นอกจากนี้ยังมีเส้นทางย่อยมากมาย เส้นทางสายไหมยุคโบราณเป็นช่องทางสำคัญที่กระจายอารยธรรมระหว่างจีนกับตะวันตกถูกยกเลิกไปเพราะสงคราม ต่อมาในปีค.ศ.2013 นายสีจิ้นผิงก็ได้ชูนโยบายฟื้นฟูเส้นทางสายไหมขึ้น อันประกอบด้วยเส้นทางบกและเส้นทางทะเลเพิ่มเข้ามาหลายสาย โดยจะใช้เงินลงทุนกว่า 1.4 ล้านล้านดอลลาร์ และมี 60 ประเทศจากเอเชีย ตะวันออกกลาง ยุโรป แอฟริกาตะวันออก และเหนือมาเกี่ยวข้อง เกี่ยวพันกับประชากรร้อยละ 65 ทั่วโลกหรือ 1 ใน 3 ของเศรษฐกิจโลก โดยประเทศที่เข้าร่วมจะได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคม พลังงาน การค้า การสื่อสาร และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ จีนกำลังต้องการแรงกระตุ้นเศรษฐกิจที่เติบโตลดลงต่ำกว่าร้อยละ 8 ต่อปีและประสบปัญหาการผลิตในประเทศก็ล้นเกิน การดำเนินนโยบายหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางนี้จึงเป็นยุทธศาสตร์ในการกระจายสินค้า เพิ่มบทบาทของบริษัทจีนสู่สากล เพิ่มการเข้าถึงตลาดโลกของจีน และถ่วงดุลอำนาจกับสหรัฐอเมริกา

อดิ๊บ ยูซุฟ(2560) ศึกษาเรื่อง “นโยบายหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (One Belt One Road Initiative): ความร่วมมือและความขัดแย้ง กรณีศึกษาควอเตอร์รัฐบาลโลจิสถาน (Gwadar Port, Balochistan) ประเทศปากีสถาน” มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาเชิงเปรียบเทียบความแตกต่างและความสมดุลของผลประโยชน์ร่วมกันในภารกิจระหว่างจีนกับปากีสถานทางเศรษฐกิจ เพื่อทำความเข้าใจถึงสาเหตุของความร่วมมือและความขัดแย้งในระดับต่าง ๆ ทั้งการเมืองภายในและภายนอกปากีสถาน เพื่อวิเคราะห์วิธีการกำหนดนโยบายต่างประเทศของปากีสถานที่เป็นผลมาจากความขัดแย้งภายในรัฐบาลโลจิสถาน และเพื่อเข้าใจความเคลื่อนไหวของการเมืองระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคและในระดับโลกที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาการเมืองภายในปากีสถานและความร่วมมือระเบียบเศรษฐกิจจีน-ปากีสถาน ตลอดจนการสร้างท่าเรือน้ำลึกกวอเตอร์พอร์ต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์เส้นทางสายไหมใหม่ของจีน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แนวทฤษฎี การประเมินภัยคุกคามตามตัวแบบทฤษฎีสัจนิยมคลาสสิกแนวใหม่

แนวคิดภารกิจนิยม แนวคิดจักรวรรดินิยมใหม่ ใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสารโดยจะเน้นไปทางความขัดแย้งภายในปากีสถานเป็นหลัก ส่วนผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับนโยบายแถบและเส้นทาง พบว่า นโยบายหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางของจีนเน้นความสามัคคีของรัฐสมาชิก โดยมีการหารือผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างรัฐเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของทุกประเทศ จีนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบความร่วมมือในภูมิภาคที่จะส่งผลดีสูงสุดแก่ภูมิรัฐศาสตร์ของจีน ระเบียบเศรษฐกิจจีน-ปากีสถานเป็นนโยบายที่ก้าวหน้าและเป็นรูปธรรมที่สุด การเชื่อมนโยบายเส้นทางสายไหมสู่ทะเลอาหรับไปสู่ภูมิภาคยุโรปเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเมื่อลองเทียบผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่ายจะเห็นได้ว่า ปากีสถานขาดดุลทางการค้าอยู่หลายเท่าตัวตั้งแต่ปีแรกที่เริ่มโครงการ อาจเพราะกำลังการผลิตและราคาสินค้าของจีนเหนือกว่าจึงยากที่ประเทศโลกที่สองหรือสามจะได้มูลค่าการค้าเกินดุลกับจีน นอกจากนี้การค้าแล้วจีนยังสามารถเข้าไปแทรกแซงกิจการภายในของปากีสถาน สร้างความไม่พอใจแก่ประชาชนชาวปากีสถานและชาวบาโลชซึ่งตั้งรกรากมาก่อนที่จะสร้างท่าเรือกวาดาร์ จึงจะเห็นได้ว่าระเบียบนี้ปากีสถานเสียเปรียบในด้านเศรษฐกิจอย่างชัดเจน ตรงข้ามกับผลประโยชน์ในด้านความมั่นคงของรัฐบาลกลางปากีสถาน หากสังเกตจากสถานการณ์โลกจะเห็นได้ว่าประเทศมหาอำนาจเก่าอย่างสหรัฐอเมริกา รัสเซีย รวมถึงจีนกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองระดับโลก ทำให้มหาอำนาจเหล่านี้พยายามถ่วงดุลอำนาจกันในระหว่างภูมิภาคเพื่อรักษาความเป็นมหาอำนาจเอาไว้ สหรัฐฯที่ไม่ได้รับผลกระทบของท่าเรือกวาดาร์ในปากีสถานจึงยังไม่มีการที่ชัดเจน ทำให้จีนและรัสเซียเข้ามาใช้ผลประโยชน์ได้อย่างเต็ม อีกนัยยะหนึ่งคือการรับมือกับมหาอำนาจในภูมิภาคอย่างอินเดียที่จีน รัสเซียและรัฐบาลกลางปากีสถานเห็นตรงกันว่าภัยคุกคาม จึงได้เกิดเป็นการถ่วงดุลอำนาจในภูมิภาคเอเชียใต้ ระหว่างรัฐบาลกลางปากีสถานที่ร่วมมือกับจีนและรัสเซียกับอินเดียที่ร่วมมือกับอัฟกานิสถานและอิหร่าน เพื่อรักษาอำนาจและเสถียรภาพทางการเมืองไว้ รวมทั้งปัจจัยภายในปากีสถานเองที่มีกลุ่มแบ่งแยกดินแดนชาวบาโลชที่ไม่พอใจรัฐบาลกลางเป็นทุนเดิมจากรัฐสวัสดิการที่ไม่เท่าเทียม จีนมอบทุนทรัพย์ในการบำรุงกองทัพของรัฐบาลกลางกวาดาร์เพื่อรักษาความปลอดภัยให้แรงงานชาวจีนและชาวปากีสถานจากกลุ่มชาติพันธุ์แบ่งแยกดินแดนชาวบาโลช กล่าวโดยสรุปว่าระเบียบความร่วมมือทางเศรษฐกิจจีน-ปากีสถานนั้นเกิดขึ้นเพื่อสร้างทางออกที่สองสู่มหาสมุทรอินเดียตามเส้นทางสายไหมใหม่ เป็นการครอบงำประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้เกิดอิทธิพลและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของจีน รวมถึงผลพลอยได้ของปากีสถาน ทำให้รัฐบาลกลางปากีสถานยึดเอาผลประโยชน์ด้านความมั่นคงเด่นชัดกว่าผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเห็นได้ชัด

Anne-Marie Brandy (2017) นักวิชาการด้านการเมืองจีนชาวนิวซีแลนด์จากมหาวิทยาลัยแคนเทอร์เบอร์ เมืองไครสต์เชิร์ช ได้เขียนบทความเรื่อง ยุทธศาสตร์โฆษณาชวนเชื่อ: การขยายอิทธิพลของจีนภายใต้สีจิ้นผิง (Magic Weapon: China's Political Influence Activities Under Xi Jinping) มีการแปลเป็นภาษาไทยโดยสำนักพิมพ์สำนักนิสิตสามย่าน เพื่อวิเคราะห์กิจกรรมส่งเสริมอิทธิพลของสาธารณรัฐประชาชนจีนทางการเมืองในต่างประเทศภายใต้การนำของสีจิ้นผิง มีใจความว่า กิจกรรมส่งเสริมอิทธิพลต่างประเทศของรัฐบาลจีนเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์โลกที่ใช้มาอย่างยาวนานตั้งแต่ช่วงกลางทศวรรษที่ 1930 นักกลยุทธ์ของ CCP ใช้โมโนทัศน์ “แนวร่วม” ซึ่งประยุกต์มาจากยุทธวิธีของเลนินมาปรับเป็น “การใช้ภาคประชาสังคมสนับสนุนเป้าหมายทางการเมือง” มุ่งเน้นไปที่ชาวจีนโพ้นทะเลผู้รักชาติให้ช่วยติดต่อและสร้างสัมพันธ์กับ “มิตรต่างชาติของจีน” ซึ่งมักจะเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงหรือคนใหญ่คนโตในรัฐบาลเพื่อแผ่ขยายอิทธิพลของพรรค ซึ่งนโยบายนี้ได้เสริมอิทธิพลจีนในระดับสากลโลกและแผ่ขยายเป้าหมายทางเศรษฐกิจของจีน ต่อมาจึงมีการจัดตั้งสำนักงานข้อมูลข่าวสารของสภารัฐหรือแปลตามชื่อภาษาจีนว่าสำนักงานโฆษณาชวนเชื่อเพื่อประชาสัมพันธ์นโยบายจีนแก่โลกภายนอก และเกิด CCTV (สถานีวิทยุโทรทัศน์กลางแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน) ภาคภาษาอังกฤษในยุคเจียงเจ๋อหมิน ซึ่งล้มเหลวในการลดผลกระทบระดับโลกต่อตัวรัฐบาล ตรงข้ามกับความพยายามโฆษณาชวนเชื่อถึงนโยบายเศรษฐกิจจีนที่ประสบความสำเร็จอย่างมาก นโยบายดังกล่าวก็ได้ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลปัจจุบันของสีจิ้นผิง รู้จักกันในชื่อ “อาวรุวิเศษ” ของพรรคคอมมิวนิสต์จีน โดยใช้ประเทศนิวซีแลนด์ที่รัฐบาลจีนมองว่าเป็นรัฐตัวอย่างในการดำเนินความสัมพันธ์กับจีนแก่ประเทศอื่น ๆ บทความนี้พิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมทางการเมืองของจีนที่แผ่ขยายในนิวซีแลนด์อันเป็นรัฐขนาดเล็กที่จำเป็นจะต้องพึ่งพาการค้ากับต่างชาติเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงจากมหาอำนาจ สาธารณรัฐประชาชนจีนเข้ามาในนิวซีแลนด์ช่วงแรกเพื่อถ่วงดุลอำนาจกับโซเวียตได้ เปลี่ยนเป็นการกระจายความเสี่ยงที่เชื่อมโยงกับกองทัพนิวซีแลนด์ซึ่งเป็นสมาชิกตามพันธสัญญาหน่วยข่าวกรองระหว่างสหรัฐกับอังกฤษและสมาชิกคู่สัญญาห้าประเทศมหาอำนาจ ซึ่งนิวซีแลนด์ที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากพันธมิตรและเปราะบางด้านการเปลี่ยนขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมืองอย่างฉับพลัน อาวรุวิเศษนี้ประกอบด้วย การชักนำชาวจีนโพ้นทะเลเพื่อส่งเสริมเป้าหมายทางการเมืองและเศรษฐกิจ การสร้างสัมพันธ์กับต่างชาติโดยให้เงินอยู่เหนือกว่าเพื่อให้เกิดความร่วมมือกับต่างชาติในการสนับสนุนและส่งเสริมเป้าหมายทางนโยบายการต่างประเทศของจีน การสื่อสารของพรรคให้ครอบคลุมหลายแพลตฟอร์มทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อขึ้นอย่างถูกต้องและแทรกแซงมุมมองที่นานาชาติมีต่อจีน และสุดท้ายคือหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางหรือเส้นทางสายไหมศตวรรษที่ 21 มีขึ้นเพื่อผลักดันให้จีนเป็น

ศูนย์กลางเศรษฐกิจและทุนให้จีนขึ้นเป็นผู้ปรับเปลี่ยนโฉมระเบียบโลก รัฐบาลนิวซีแลนด์มักจะเป็นประเทศตะวันตกแรกที่กระตือรือร้นจะลงนามสัญญานโยบายเศรษฐกิจภายนอกของจีน อาทิ ช่วงที่จีนเข้าร่วมกับองค์การการค้าโลก ข้อตกลงเสรีกับจีน การก่อตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในเอเชีย (AIIB) และเป็นประเทศแรกที่เริ่มสนับสนุนโครงการเส้นทางสายไหมแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เป็นโครงการเศรษฐกิจล่าสุดของสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อส่งเสริมให้จีนเข้ามามีบทบาทตามระดับภูมิภาคของนิวซีแลนด์ โดยสภาสนับสนุนโครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางในนิวซีแลนด์ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2015 โดยมีคนใหญ่คนโตในนิวซีแลนด์ได้รับตำแหน่งหัวหน้า อาทิ อดีตนายกเทศมนตรี สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสภาก็ให้รัฐบาลส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการช่วยผลักดันแผนโครงการสาธารณูปโภคที่จีนอยากดำเนินการตามนโยบายหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางเพื่อโครงการทางเศรษฐกิจ ทำให้สมาคมมิตรภาพระหว่างจีนกับประเทศต่างชาติ(CPAFFC)และสมาคมมิตรภาพระหว่างนิวซีแลนด์กับจีน(NZCFS)กลับมามีบทบาทสำคัญอีกครั้งทางการทูตด้วยการสนับสนุนจากทางสาธารณรัฐจีนและรัฐบาลนิวซีแลนด์ในด้านเศรษฐกิจ โครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางมีขึ้นเพื่อกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจจีนผ่านโครงการภายนอก จัดตั้งโครงสร้างการคมนาคมที่เชื่อมกลับไปยังจีน เข้าถึงทรัพยากรในประเทศนั้นๆ ส่งเสริมทัศนคติต่อการเข้าร่วมโครงการจะได้ผลประโยชน์ทั้งคู่และปรับแต่งความเห็นสาธารณะในระดับโลกต่อจีน แต่อย่างไรก็ยังมี ความกังวลจากหลายภาคส่วนต่อการขยายขอบเขตการมีส่วนร่วมของนิวซีแลนด์ในโครงการนี้ ทั้งในด้าน การควบคุมยุทธศาสตร์ ความเป็นเอกเทศทางเศรษฐกิจ และการเพิ่มหนี้สาธารณะจากการกู้ยืมเงิน

Anu Anwar(2562) ได้เขียนบทความเรื่อง นโยบายริเริ่มแถบและเส้นทาง: จีนได้อะไรจากนโยบายนี้ (Belt and Road Initiative: What's in it for China) ในEast-West Wire มีใจความว่า นายสีจิ้นผิง ประกาศนโยบายแถบและเส้นทางครั้งแรกในปี 2013 เป็นโครงการเพื่อเชื่อมต่อจีนกับทั้งโลกผ่านเส้นทางทางบกและทางทะเล โดยรวมทั้งภูมิภาคทางภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมและความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจเข้าไว้ด้วยกัน แม้ว่าจะพยายามแสดงให้เห็นถึงความเปิดกว้างและไม่ได้จำกัดเพียงประเทศเฉพาะกลุ่ม แต่ก็มี การตั้งข้อสังเกตว่าการที่จีนปล่อยกู้เป็นหลักพันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐแก่ประเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลายเป็นกับดักหนี้ก้อนโต คือหนทางสู่การเป็นมหาอำนาจโลกของจีน ประเด็นสำคัญที่ทำให้เกิดนโยบายแถบและเส้นทาง เกิดจากความเจริญที่ไม่เท่าเทียมระหว่างเขตเมืองท่ากับเขตที่อยู่ลึกเข้าไป และยังมีชนกลุ่มน้อยในเขตปกครองตนเองต่อต้านการปกครองจากรัฐบาลปักกิ่งเพิ่มขึ้นจากความยากจนและความด้อยพัฒนา นโยบายนี้จึงเป็นแผนระยะยาวของจีนในการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมภูมิภาคที่อยู่ตอนในของประเทศเข้ากับเพื่อนบ้านที่ร่ำรวยกว่า อีกด้านก็เพื่อลดการพึ่งพาช่องแคบมะละกา ซึ่งเป็นเส้นทางทะเลที่สั้นที่สุดจากเอเชียสู่ภูมิภาคอื่น ๆ ตั้งอยู่ที่เกาะสุมาตราของอินโดนีเซีย

จีนใช้เส้นทางนี้ในการนำเข้าพลังงานจากรัสเซียและตะวันออกกลางกว่าร้อยละ 80 หากมีเหตุสุดวิสัยที่ทำให้ไม่สามารถใช้เส้นทางนี้อาจทำให้จีนเกิดวิกฤตพลังงานในทันที การสร้างความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในนโยบายนี้จึงเป็นการเพิ่มทางเลือกให้จีนแม้ว่าการส่งทางบกจะยังแทนทางทะเลได้ไม่เต็มที่ก็ตาม การขยายอำนาจอิทธิพลทางเศรษฐกิจและการเมืองไปในประเทศอื่นผ่านการปล่อยกู้ให้ประเทศนั้น ๆ และเปิดทางให้บริษัทรับเหมาของจีนมาสร้างสาธารณูปโภคและสามารถสอดส่องแสนยานุภาพของกองทหารเรืออินเดียอย่างใกล้ชิดจากท่าเรือกวาดาร์ในปากีสถาน และท่าเรือฮัมบันโตตาในศรีลังกา เมื่อประเทศที่กู้เงินจีนติดหนี้บุญคุณและกลายเป็นความได้เปรียบในอนาคตของจีน และข้อสุดท้ายคือปลูกฝังภาพลักษณ์ “ความฝันของคนจีน” ในการเป็นชาติที่ร่ำรวยในบริบทโลก โดยที่นโยบายแถบและเส้นทางริเริ่มโดยจีนก็เป็นการสร้างชุมชนที่มีผู้ร่วมชะตากรรมโดยมีจีนเป็นผู้นำชุมชน อีกทั้งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในการเป็นมหาอำนาจที่มีเมตตาและมีศักยภาพจะเป็นผู้นำนานาชาติโดยใช้นโยบายแถบและเส้นทางเป็นอำนาจละมุน ความเสี่ยงทางการเมืองของCCPเป็นสิ่งที่น่าจับตามอง ในขณะที่ภายในพรรคยกย่องสรรเสริญนโยบายแถบและเส้นทางตามความคิดของนายสีจิ้นผิงสวนทางกับปัญหาเศรษฐกิจถดถอยภายในประเทศ ความผิดพลาดของนโยบายอาจกระทบกับความชอบธรรมในการใช้งบประมาณเป็นพันล้านในต่างประเทศขณะที่ยังขาดแคลนสาธารณูปโภคภายในประเทศ ความล้มเหลวอาจนำไปสู่การตั้งคำถามจากนานาชาติต่อสติปัญญาของพรรคและเลขาธิการพรรคคนปัจจุบัน

Clive Hamilton(2018) ได้เขียนบทความเรื่อง Silent Invasion มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแผ่ขยายอำนาจของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในออสเตรเลียในด้านต่างๆ โดยมีใจความเกี่ยวนโยบายแถบและเส้นทางว่า เป็นแผนการระยะยาวที่จะเชื่อมทวีปยูเรเชีย แอฟริกา และเอเชียเนียบผ่านเส้นทางทางบกและเส้นทางทางทะเลภายใต้ต้นนโยบายแถบและเส้นทางที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากเส้นทางสายไหมสมัยโบราณ โครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง ได้รับการกล่าวถึงครั้งแรกเป็นโดยนายสีจิ้นผิงในปี 2013 เพื่อนำเสนอแนวคิด “ความฝันของจีน(China Dream)” ที่จีนแผ่นดินใหญ่จะฟื้นคืนชีพและกลายเป็นผู้นำของโลกอย่างแข่งขันผ่านทางเศรษฐกิจ สนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนโดยการลงทุนทรัพยากร ธุรกิจและแรงงานข้ามพรมแดน สิ่งทีนโยบายนี้ให้ความสำคัญคือการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ท่าเรือ สถานีรถไฟ ถนน แหล่งพลังงานและเครือข่ายโทรคมนาคม โดยมีบริษัทเอกชนและรัฐวิสาหกิจจะเป็นแนวหน้าในการก่อสร้างและดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อที่จะส่งออกเหล็กและวัสดุก่อสร้างที่ผลิตล้นเกินภายในประเทศจีน นอกจากนี้จีนยังลงทุนไปกับการก่อสร้างแหล่งพลังงานและการหาพื้นที่ทางการเกษตรเพื่อมาตอบสนองความต้องการโปรตีนจากเนื้อสัตว์ในจีนอีกด้วย นโยบายหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางกลายเป็นแนวทางการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศของจีนในศตวรรษที่ 21 ที่นำเสนอลักษณะที่ได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย จีนได้

เข้าไปมีบทบาทตามประเทศยากจนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แอฟริกาและเริ่มไปทางละตินอเมริกา โดยที่จีนจะควบคุมโครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ หลายประเทศต้อนรับโครงการพัฒนาเศรษฐกิจนี้และประสบความสำเร็จแต่ก็มีประเทศที่ประสบความล้มเหลวเช่นกัน ทำเรือฮัมบันโตดาเป็นตัวอย่างของโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ผู้นำประเทศไม่สามารถใช้หนี้ของโครงการได้จนต้องขายท่าเรือไปร้อยละ 70 เพื่อใช้หนี้และสุดท้ายต้องยอมขายท่าเรือทั้งหมดให้กับบริษัทเดินเรือ Chinese Merchant ซึ่งเป็นเจ้าของใหม่ของท่าเรือนิวแคลเซิลในออสเตรเลีย นโยบายแถบและเส้นทางในทัศนะของประเทศที่มีข้อพิพาทกับจีนคือโครงการที่นำวันเกรง ถือว่าการสร้างกับดักหนี้เป็นเครื่องมือที่ทรงพลังที่สุดภายใต้นโยบายหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง อีกหนึ่งข้อสังเกตของโครงการนี้คือกองกำลังปลดแอกประชาชน(PLA) ที่รัฐบาลจีนปักกิ่งส่งไปประจำการตามแนวนโยบายแถบและเส้นทางเพื่อปกป้องสินทรัพย์ต่าง ๆ ของจีน เมื่อดูจากความสามารถของกองกำลังแล้วก็อาจจะเป็นปัญหาทางการทหารได้ในอนาคต เส้นทางอำนาจของ PLA ภายใต้นโยบายแถบและเส้นทางเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจมักจะมาในรูปแบบของอาสาสมัครการเดินเรือจีน ซึ่งอาสาสมัครเหล่านี้คือกลุ่มนักเดินเรือได้รับการฝึกฝนทางทหารมาแล้วและได้รับการสนับสนุนจากนายสีจิ้นผิงให้เป็นศูนย์กลางของกิจกรรมทางทะเล มีจุดมุ่งหมายในการควบคุมหรือโน้มน้าวจุดที่อ่อนไหวต่อการเกิดสงครามภายใต้ นโยบายแถบและเส้นทาง ดังจะเห็นได้จากที่ส่งกลุ่มอาสาสมัครเหล่านี้ไปประจำที่ท่าเรือจิบูตีตั้งแต่การเดินเรือเที่ยวแรก รัฐบาลปักกิ่งตั้งใจที่จะดำเนินนโยบายหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางกับตอนเหนือของออสเตรเลียเพื่อแก้ปัญหาความมั่นคงทางอาหารระยะยาวในจีน ความคิดริเริ่มแถบและเส้นทางออสเตรเลีย-จีนคือพื้นที่ที่เปิดให้หัวหน้าอุตสาหกรรมฝัองออสเตรเลียและจีนมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนโอกาสทางธุรกิจได้ในทัศนะของคู่สัญญาทั้งสอง อีกด้านหนึ่งคือทำให้การเชื่อมต่อแผนการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของจีนในเอเชียเป็นไปอย่างราบรื่น นโยบายหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางก็ได้รับการยอมรับอย่างมากในนิวซีแลนด์โดยคณะรัฐบาลที่สนับสนุนจีนอย่างแข็งขัน ในออสเตรเลีย รัฐบาลจีนพยายามอย่างมากที่จะชนะใจสถานศึกษาและผู้ที่ออกความเห็นด้วยการจัดประชุมสัมมนาเพื่อสนับสนุนการเข้าร่วมโครงการแถบและเส้นทางของออสเตรเลียเพื่อประโยชน์มากมาย ทั้งโครงข่ายเทคโนโลยี การจัดการและธุรกิจ ในปี 2016 สำนักข่าวซินหัวรายงานว่าสถาบันขงจื่อทั่วทุกมุมโลกสนับสนุนนโยบายแถบและเส้นทาง มีการปล่อยคลิปรณรงค์ให้เข้าร่วมโครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางโดยนักสร้างโฆษณาชวนเชื่อ อย่างไรก็ตามในเดือนมีนาคม 2017 รัฐบาลออสเตรเลียเลือกที่จะไม่ลงนามในสัญญาเชื่อมโครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางเข้ากับตอนเหนือของออสเตรเลียด้วยเหตุผลว่าไม่ควรลงนามกับสัญญาที่ไม่รู้จัก ส่วนอาจารย์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมหาวิทยาลัยประชาชนจีนได้ลงความเห็นว่าการออสเตรเลียลังเลที่จะเข้าร่วมโครงการเส้นทางสายไหมทางทะเลเพราะความไม่ลงรอยพื้นฐาน

ในทะเลจีนใต้ ต่อมาในเดือนกันยายนปีเดียวกัน รัฐบาลพรรคแรงงานประกาศที่จะนำโครงสร้างพื้นฐานมูลค่าห้าพันล้านดอลลาร์ทางตอนเหนือของออสเตรเลียเข้าร่วมกับโครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง

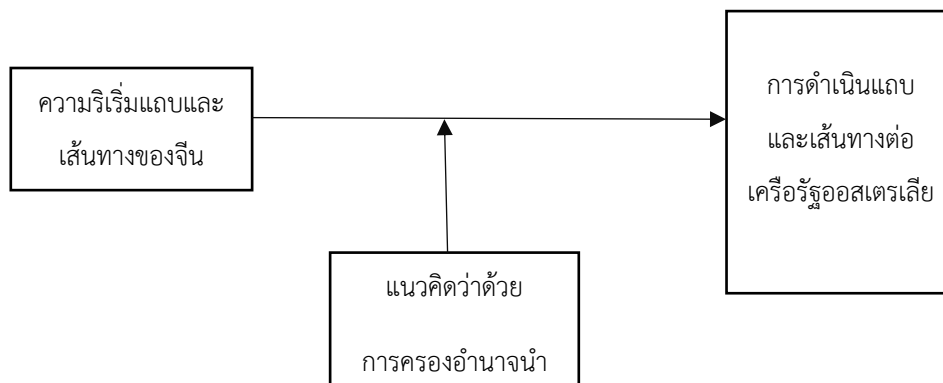
Hong Yu(2559) ได้เขียนบทความเรื่อง แรงกระตุ้นเบื้องหลังความคิดริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง และการก่อตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย (Motivation behind China's 'One belt One Road' Initiatives and Establishment of the Asian Infrastructure Investment Bank) ในวารสาร Journal of Contemporary China มีใจความว่า โครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางเป็นจุดศูนย์กลางนโยบายต่างประเทศรูปแบบใหม่ของจีน รัฐบาลจีนต้องการที่จะทำให้อิทธิพลทางการเมืองของตนแข็งแกร่งและเสนอการรวมตัวทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดมากขึ้นกับเพื่อนบ้านในภูมิภาคเดียวกันภายใต้กรอบหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง(OBOR) โดยที่จีนเป็นผู้นำในการจัดตั้งAIIBเพื่อเป็นหัวหอกของโครงการและสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในภูมิภาคด้วยการให้กู้ยืมเงินและบริการเทคโนโลยี สะท้อนให้เห็นถึงการผงาดขึ้นของจีนบนเวทีโลก ทั้งในด้านเศรษฐกิจและการเมืองอย่างมีนัยยะสำคัญ โดยที่ OBOR และ AIIB จะนำพาจีนสู่ศูนย์กลางของภูมิภาคเศรษฐกิจและภูมิรัฐศาสตร์ของภูมิภาค เป็นตำแหน่งที่ต้องมั่นคงพอที่จะพยุงเศรษฐกิจทั้งเอเชีย แนวคิดOBORนี้ยังช่วยให้บริษัทและการลงทุนของจีนไปลงทุนที่อื่นด้วยการใช้ความมั่นคงของจีนชักจูงผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและช่วยจัดการปัญหาผลิตสินค้าเกินความต้องการภายในจีนและเร่งการสร้างอุตสาหกรรมใหม่และการพัฒนาเทคโนโลยีในประเทศ OBOR สามารถเปลี่ยนเศรษฐกิจและการเมืองของเอเชีย ช่วยให้จีนสามารถเข้าถึงพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติจากประเทศอื่น เช่น เติร์กเมนิสถาน คาซัคสถาน และรัสเซีย รวมถึงตลาดใหญ่ที่อยู่ตามเส้นทางสายไหมเพื่อเศรษฐกิจที่ยั่งยืนในประเทศตัวเองและรุดหน้าเสนอผลประโยชน์เหล่านี้ให้ต่างชาติ อย่างไรก็ตามรัฐบาลจีนยังต้องเผชิญกับความท้าทายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผลของการดำเนินโครงการขึ้นอยู่กับผลตอบรับของสมาชิกของโครงการ จีนควรจะอนุมัติให้ประเทศสมาชิกอื่นๆเข้าร่วมได้อย่างเต็มที่และสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของ OBOR เพื่อหลีกเลี่ยงการพึ่งความข้างเดียวของสมาชิก

Sienna Nordquist(2022) ได้เขียนบทความเปรียบเทียบแผนการมาร์แชลและนโยบายแถบและเส้นทางไว้ใน The Marshall Plan and the Belt and Road Initiative: More Differences than Similarities ในวารสารของ Atlantic Council มีใจความว่า นโยบายแถบและเส้นทางมักจะถูกนำไปเปรียบเทียบกับแผนการมาร์แชลของสหรัฐอเมริกาเสมอ แม้ว่าดูผิวเผินทั้งสองโครงการจะดูคล้ายกันในด้านการลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศสมาชิก แต่เมื่อพิจารณาเจาะลึกลงไปแล้วจะเห็นถึงความแตกต่างตั้งแต่ที่มาของเงินกู้ที่จะมอบประเทศคู่สัญญา แผนการมาร์แชลจะใช้วิธีการอนุมัติจากรัฐเพื่อสนับสนุนเงินให้องค์กรและเงินกู้ทางตรงด้วยเงินของรัฐบาลสหรัฐฯ โดยเงินกู้ของสมาชิก 15 ประเทศยุโรปและตุรกีที่เข้าร่วมโครงการจะไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับทางรัฐบาลสหรัฐฯจะจัดสรรให้ แหล่งเงินกู้มาจากการสนับสนุนสัมปทานเป็นร้อยละ 90 และร้อยละ 10 ที่เหลือเป็นเงินกู้ที่รัฐบาลนั้นๆสามารถจ่ายคืนได้ ประเทศที่เข้าร่วมโครงการจะต้องนำเข้าสินค้าและบริการของอเมริกามาจำหน่ายในประเทศซึ่งผลกำไรจะเข้าสู่กองทุนเพื่อพัฒนายุโรปต่อไป การพัฒนาเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานภายใต้โครงการมาร์แชลมักจะใช้กิจการและแรงงานท้องถิ่นเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและขยายการพัฒนาไปให้ไกลขึ้น อีกนัยยะหนึ่งคือขยายตลาดส่งออกของอเมริกาให้กว้างขึ้นด้วย แผนการมาร์แชลเป็นโครงการที่นอกจากจะฟื้นฟูเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานแล้วยังมีจุดประสงค์เพื่อหาพันธมิตรทางการเมืองและกีดกันคอมมิวนิสต์ในช่วงสงครามเย็น หนึ่งในความสำเร็จของแผนการมาร์แชลคือการปรับปรุงท่าเรืออากรีเจนโตที่อิตาลี ทำให้กลายเป็นวิฤกตเส้นทางนำเข้าส่งออก และมีการเตรียมปรับปรุงท่าเรือเตอร์คัมโดยใช้เงินของแผนการมาร์แชลเพื่อเป็นแผนสำรอง การมอบเงินให้ตุรกีดำเนินการขุดเหมือง ทำเกษตรกรรม พลังงาน ถนนและโครงสร้างพื้นฐาน อีกด้านหนึ่งการเข้าถึงทุนทรัพย์ในโครงสร้างพื้นฐานมีผลต่อตลาดแรงงานในระยะสั้นและในระยะยาวหากยังมีหนี้ผูกกับเงินกู้ ในทางตรงกันข้ามโครงการแถบและเส้นทางมีคู่สัญญาถึง 130 ประเทศทั่วโลกและ 60 โครงการที่กำลังดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แอฟริกา และละตินในบางพื้นที่ โดยที่เงินกู้ทั้งหมดจะประกอบด้วยเงินจากธนาคารเพื่อการพัฒนาประเทศจีน(CDB)และธนาคารเพื่อการนำเข้าและส่งออกแห่งประเทศจีน(EXIM)ร้อยละ 45 ธนาคารที่รัฐบาลจีนเป็นเจ้าของอีกร้อยละ 36 และส่วนที่เหลือมาจากการจัดหาเงินลงทุน กองทุนเส้นทางสายไหมและสถาบันทางการเงินอื่น ๆ จำนวนเงินที่ปล่อยกู้จะตกลงกันเองระหว่างคู่สัญญากับธนาคารของรัฐบาลจีน นับว่าปล่อยกู้สูงกว่าธนาคารข้ามชาติอื่น ๆ การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานภายใต้นโยบายแถบและเส้นทางมักจะใช้บริการกิจการที่รัฐเป็นเจ้าของและใช้แรงงานเป็นคนจีนเนื่องด้วยค่าแรงที่ถูกกว่าคนท้องถิ่น ในบางพื้นที่ที่มีการเปิดรับแรงงานท้องถิ่นในตำแหน่งทักษะต่ำ ในขณะที่ตำแหน่งที่ต้องใช้ทักษะสูงกว่านั้นจะสงวนไว้ให้คนจีน ในปี 2019 มีคนจีนอย่างต่ำหนึ่งล้านคนทำงานภายใต้โครงการแถบและ

เส้นทางที่ต่างประเทศ เกินแสนคนเข้ามาทำงานด้วยวีซ่านักท่องเที่ยว ซึ่งกระทบกับตลาดแรงงานและ แลกเปลี่ยนจากท้องถิ่น โครงการแถบและเส้นทางมีจุดประสงค์เพื่อลดกำแพงทางการค้ามากกว่าพันธมิตร ทางการเมือง ดังจะเห็นได้จากประเทศสมาชิกภายใต้โครงการมาจากหลากหลายระบอบการปกครอง แต่ ประเทศเหล่านี้ก็เสี่ยงกับการก่อกวนนี้สาธารณะที่ไม่สมดุลและไม่เสถียรจากค่าเงินหยวนที่เริ่มเสียการ เชื่อมต่อระหว่างในประเทศกับต่างประเทศมาตั้งแต่เริ่มโครงการแถบและเส้นทาง เนื่องด้วยการใช้เงิน ดอลลาร์สหรัฐในโครงการแทนที่จะผลักดันเงินหยวนขึ้นมา เมื่อเงินหยวนไม่เสถียรก็อาจกระทบตั้งแต่ ธนาकारที่ปล่อยกู้และประเทศผู้กู้เงินในโครงการจากค่าเงินที่เพิ่มขึ้นและหนี้เสียไม่คงที่ แผนการภูมิ รัฐศาสตร์ระยะยาวของนโยบายแถบและเส้นทางเป็นการโหมโรงทางการเมืองระหว่างประเทศเพื่อผลักดัน แนวคิด “สังคมนิยมตามแบบจีน” โครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางประสบความสำเร็จอย่างมากในท่า อากาศยานนานาชาติอับราฮิม นาเซอร์ที่มีลดีฟส์ซึ่งเศรษฐกิจต้องพึ่งพาการท่องเที่ยวเป็นหลักช่วยกระตุ้น การท่องเที่ยวและชาวท้องถิ่นพอใจ แต่ก็พบกับการเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเปิดเผยหนี้สาธารณะว่ามี มากกว่าเงินกู้ โรงไฟฟ้าพลังงานน้ำก็เป็นอีกหนึ่งในแหล่งพลังงานที่โครงการนี้ลงทุนไปมาก ทั้งในแซมเบีย เลียบแม่น้ำคูเพียที่คาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2018 แต่ได้ใช้จริงในปี 2021 อาจเพราะความยากในการ ชำระหนี้ของจีน แซมเบียกลายเป็นประเทศที่ประกาศผิมนัดชำระหนี้ของจีนเกินครึ่งรวมกับหนี้สะสมที่มี มาแต่ก่อนโครงการนี้จะเริ่ม หรือโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำที่อีควดอร์ที่ในสัญญาควรมี 8 ที่กลับสามารถใช้จ่ายจริง ได้เพียงครึ่งเดียวจากเงินโอนไปสิ่งแวดล้อม ความล่าช้าของโครงการสร้างผลกระทบให้ชาวท้องถิ่นไม่พอใจ และยังมีปัญหาการทุจริตในรัฐราชการ จากผลประกอบการของโครงการเหล่านี้สร้างความเชื่อที่ว่า โครงการแถบและเส้นทางเข้าถึงง่ายและสำเร็จได้ไม่ยากขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของรัฐบาลที่เข้าร่วม โครงการ เมื่อลองนำผลลัพธ์ของทั้งแผนการมาร์แชลและนโยบายแถบและเส้นทางมาเปรียบเทียบก็จะ พบว่ามีทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวมีข้อควรพิจารณา 3 ข้อที่สำคัญคือ ผู้นำที่มีส่วนร่วมในโครงการ และกลุ่มอิสระควรสังเกตความคิดเห็นของสาธารณะชนอย่างละเอียด แหล่งที่มาของหนี้สาธารณะหรือ งบประมาณที่รัฐบาลจะเบิกจ่ายควรเปิดเผยต่อสาธารณะ และการพัฒนาโครงสร้างเศรษฐกิจให้ยั่งยืน เพื่ออนาคตความมุ่งเน้นไปที่พลังงานทดแทนและผลกระทบจากทรัพยากรท้องถิ่นที่ลดลง

2.3 กรอบการศึกษาและการวิเคราะห์

ศึกษาหลักการของนโยบายแถบและเส้นทางของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในยุคนายสีจิ้นผิง ตั้งแต่ปี ค.ศ.2012 จนถึงปัจจุบัน โดยมีประเทศออสเตรเลียเป็นตัวอย่างในการศึกษา

ศึกษาความคิดริเริ่มแถบและเส้นทางในการดำเนินนโยบายในเครือรัฐออสเตรเลียเพื่อสังเคราะห์ผ่านแนวคิดที่ว่าด้วยการครองอำนาจนำ

บทที่ 3

ที่มาและความสำคัญของความคิดริเริ่มแถบและเส้นทาง

3.1 บทนำ

เมื่อโลกเข้าสู่ช่วงยุคหลังสงครามเย็น ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่าง ๆ ก็เกิดความเปลี่ยนแปลง สหรัฐอเมริกาที่เริ่มลดบทบาทตัวเองในฐานะมหาอำนาจโลกและจีนเข้าสู่การเปิดประเทศและสานสัมพันธ์กับประเทศอื่น ๆ ทำให้จีนเริ่มผงาดในเวทีโลกในด้านเศรษฐกิจด้วยทรัพยากรบุคคลและกำลังซื้อที่มีมากของจีน แม้ว่าจีนจะพยายามนำเสนอภาพลักษณ์ในด้านการค้าที่เป็นมิตร แต่หลายประเทศก็ยังคงไม่ไว้วางใจจีนในฐานะประเทศที่ปกครองแบบคอมมิวนิสต์ ทำให้จีนไม่สามารถดำเนินนโยบายทางการค้าได้อย่างเต็มที่ จึงจำเป็นต้องมีนโยบายเพื่อเปิดทางให้สินค้าและการลงทุนจากจีนสามารถเข้าถึงตลาดในต่างแดนได้ นั่นคือ ความคิดริเริ่มแถบและเส้นทาง

3.2 ความเป็นมาของความคิดริเริ่มแถบและเส้นทาง

ความคิดริเริ่มแถบและเส้นทาง(Belt and Road Initiative: BRI) ปรากฏขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 7 กันยายน ค.ศ.2013 ในชื่อเส้นทางสายไหมศตวรรษที่21และเส้นทางสายไหมทางทะเลจากคำปราศรัยของนายสีจิ้นผิงที่มหาวิทยาลัยนาจาร์บายอฟ ประเทศคาซัคสถานซึ่งเคยเป็นทางผ่านของเส้นทางสายไหมยุคโบราณ มีขึ้นเพื่อสนับสนุนแนวคิดความฝันของจีน(China Dream หรือ 中国梦)ที่สาธารณรัฐประชาชนจีนจะเป็นชาติที่ร่ำรวย มั่งคั่งสันติภาพและขึ้นเป็นมหาอำนาจโลกอย่างสันติตามที่นายสีจิ้นผิงได้วางแผนเอาไว้ ด้วยการเชื่อมต่อการค้าขายแลกเปลี่ยนทั่วโลกโดยไม่มีกำแพงเศรษฐกิจมาขวางกั้นและมีจีนเป็นศูนย์กลาง นโยบายนี้กลายเป็นหัวใจของนโยบายต่างประเทศของจีนที่สัมพันธ์เพื่อนเวที ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เพิ่มบทบาทจีนสู่สากล และเพิ่มการเข้าถึงตลาดโลก ต่อมาก็เปลี่ยนชื่อเป็นโครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง(One Belt One Road หรือ 一带一路)ในปีถัดมา และกลายเป็นวิสัยทัศน์การดำเนินงานของทุกหน่วยงานจีนเพื่อชูนโยบายแม้จะไม่มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ท้ายที่สุดจึงกลายเป็นความคิดริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน

นโยบายแถบและเส้นทางนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเชื่อมต่อเศรษฐกิจของประเทศเข้าไว้ด้วยกันโดยมีจีนเป็นผู้นำชุมชนผ่านทางนโยบายและการปล่อยเงินกู้เพื่อให้ประเทศคู่สัญญานำไปพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

สาธารณูปโภค การคมนาคม พลังงานและอื่น ๆ แหล่งที่มาของเงินที่ใช้ในโครงการนี้มีที่มาจากหลายแหล่ง ทุนมาจากธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศจีน(China Development Bank: CDM) หรือธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศจีน(Export-Import bank of China: EXIM) ร้อยละ 46 ซึ่งได้รับมาจากธนาคารประชาชนจีนอีกทอดหนึ่ง ทำให้BRIปล่อยกู้ได้สูงกว่าธนาคารข้ามชาติอื่น ๆ ธนาคารที่รัฐเป็นเจ้าของร้อยละ 36 จากการจัดหาแหล่งเงินทุนร้อยละ 9 จากสัญญาร้อยละ 4 และจากกองทุนเส้นทางสายไหมอีกร้อยละ 2 รวมแล้วเป็นเงินกว่าพันล้านเหรียญสหรัฐฯ นโยบายนี้มีเส้นทางที่เชื่อมต่อพื้นที่สำคัญทั้งหมด 6 เส้นทางเศรษฐกิจ ได้แก่ เส้นทางยูเรเชียใหม่ เชื่อมระหว่างท่าเรือตะวันออกของรัสเซียสู่ประเทศยุโรปตะวันตกและจากเมืองท่าจีนไปสู่ฮอลแลนด์และเบลเยียม เส้นทางจีน-ตะวันออกกลาง-เอเชียตะวันตก ถอดแบบมาจากเส้นทางสายไหมยุคโบราณ เส้นทางเศรษฐกิจจีน-คาบสมุทรอินโดจีน เชื่อมจากสามเหลี่ยมปากแม่น้ำตะวันตกของจีนไปถึงฮานอยและสิงคโปร์โดยผ่านใจกลางประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน เส้นทางเศรษฐกิจจีน-ปากีสถาน เป็นเส้นทางตอนเหนือของนโยบายแถบและเส้นทางบกและทางทะเลที่ท่ากวาดาร์ เน้นที่การคมนาคมเป็นหลัก และเส้นทางบังกลาเทศ-จีน-อินเดีย-เมียนมาร์ เชื่อมการบูรณาการระหว่างเขตเศรษฐกิจของเอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออก นอกจากการดำเนินนโยบายที่เป็นรูปธรรมแล้วยังมีการใช้อำนาจละมุนในรูปแบบภาคประชาสังคมสนับสนุนเป้าหมายของนโยบาย อาทิ สถาบันขงจื้อทั่วโลกออกมาสนับสนุนให้เข้าร่วมโครงการBRI มีการจัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับBRIและมีคนสำคัญในท้องถิ่นนั้น ๆ รับตำแหน่งเป็นหัวหน้า มีโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา นักวิจัยและการให้ทุนการศึกษาแก่เขตพื้นที่ต่าง ๆ ภายใต้นโยบายแถบและเส้นทาง แม้ว่ายังมีหลายประเทศที่ไม่เข้าร่วมโครงการนี้โดยตรงแต่ก็ยังเข้าร่วมเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย(Asian Infrastructure Investment Bank: AIIB)ที่เป็นหนึ่งในแหล่งทุนทรัพย์หลักที่ใช้ในการดำเนินโครงการ

นอกจากการเชื่อมนโยบาย โครงสร้างพื้นฐาน การค้า การเงิน การคมนาคม และประชาชนระหว่างประเทศภายใต้นโยบายนี้แล้ว ก็ยังมีปัจจัยภายในประเทศที่กระตุ้นให้สานต่อเส้นทางสายไหมขึ้นมาใหม่ เศรษฐกิจที่ถดถอยของจีนเป็นเหตุผลสำคัญ จากยุคผู้นำหลายคนก่อนหน้านี้ที่เติบโตอย่างรวดเร็วเกินร้อยละ 10 และเปิดทางสู่การเป็นมหาอำนาจขั้วใหม่ของโลก ทว่าเมื่อปี 2010 ที่ผ่านมา การเติบโตทางเศรษฐกิจลดลงเหลือเพียงร้อยละ 6.5 เท่านั้น และมีแนวโน้มถดถอยลง การเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศไม่เท่ากันระหว่างภูมิภาคที่ติดทะเลและภูมิภาคที่อยู่ลึกเข้าไป สร้างความไม่พอใจให้ชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในเขตที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านจากความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจและความเจริญ BRIจึงเชื่อมเขตที่ยากจนของจีนเข้ากับประเทศเพื่อนบ้านที่ร่ำรวยกว่าเพื่อแก้ปัญหาในในระยะยาว การเกิดอุปทานล้น

เกินภายในประเทศโดยเฉพาะเหล็กและวัสดุก่อสร้าง ทำให้การมุ่งเน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศสมาชิกภายใต้BRIเป็นตัวช่วยระบายสินค้าและสร้างงานให้บริษัทสัญชาติจีนเป็นจำนวนมาก อีกสิ่งหนึ่งที่ทำให้นโยบายนี้สำคัญคือการเพิ่มเส้นทางในการนำเข้าส่งออกเพื่อลดการพึ่งพาช่องแคบมะละกา เนื่องจากจีนใช้เส้นทางนี้นำเข้าพลังงานจากตะวันออกกลางและรัสเซียถึงร้อยละ 80 ของพลังงานทั้งหมด หากเกิดเหตุสุดวิสัยทำให้เส้นทางนี้ใช้ไม่ได้อาจนำไปสู่วิกฤตพลังงานระดับประเทศ นอกจากนี้ จีนยังมีความจำเป็นในการหาพื้นที่ทางการเกษตรเพื่อทำปศุสัตว์ตอบสนองปัญหาขาดแคลนโปรตีนในเนื้อสัตว์ ซึ่งจำเป็นต้องหาพื้นที่ขนาดใหญ่เท่าเกาะอังกฤษและเวลส์รวมกันจึงจะแก้ปัญหาได้ทั้งหมด

นับตั้งแต่ปี 2013 นโยบายความคิดริเริ่มแถบและเส้นทางนี้มีประเทศเข้าร่วมกว่า 130 ประเทศ หรือนับเป็นหนึ่งในสามของประชากรโลก และ 60 โครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ หลายโครงการได้ปรากฏผลสัมฤทธิ์ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาชาวโลก ในด้านประสบความสำเร็จของโครงการ มีสนามบินนานาชาติเวลาดานาที่มัลดีฟส์ ซึ่งมีรายได้หลักจากการท่องเที่ยวก็ทำให้สนามบินนี้มีส่วนช่วยสนับสนุนอย่างมาก ทว่าต่อมาก็มีการเปิดเผยข้อมูลออกมาว่าหนี้สาธารณะสูงกว่าเงินที่กู้ในโครงการBRI นิวซีแลนด์เองก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่เกือหรือร้อนที่จะลงนามในสัญญาเศรษฐกิจกับจีนและเข้าร่วมกับBRI มีการจัดตั้งสภาสนับสนุนBRIและให้อดีตผู้นำคนสำคัญในพื้นที่นั้นขึ้นมาเป็นหัวหน้าสภาส่งเสริมความร่วมมือกับจีน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายให้รัฐบาลท้องถิ่นมีส่วนร่วมผลักดันโครงการของนายสีจิ้นผิงและส่งเสริมทัศนคติต่อBRIว่าจะได้ประโยชน์ด้วยกันทั้งคู่ แม้ว่า การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานตามสัญญาภายใต้BRIจะแล้วเสร็จ แต่ก็พบว่ามีปัญหาตามมาหลายอย่าง อาทิ ปัญหาการจ้างงานคนในท้องถิ่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม อีกปัญหาหนึ่งที่หลายฝ่ายแสดงความกังวลและจับตา มองเป็นพิเศษ คือ การติดกับดักหนี้ ของหลายประเทศที่อาจมีมูลค่าหนี้สาธารณะสูงกว่าGDPเกินร้อยละ 10 บางประเทศเริ่มผิถนัดชำระหนี้กับจีนและต้องชดเชยโดยการให้เงินเช่าหรือซื้อโครงสร้างพื้นฐานนั้น ท่ากวาดาร์ในปากีสถานที่ก่อสร้างภายใต้BRI เป็นตัวอย่างของการผิถนัดชำระหนี้ไปถึงขายท่าเรือของโครงการให้กับบริษัทในเครือขายของรัฐบาลจีนและชาวพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ไม่มีงานและไม่มีรายได้จากโครงการ การก่อสร้างท่ากวาดาร์นี้สร้างความไม่พอใจให้ชาวบาโลซต่อรัฐบาลกลางปากีสถานมากขึ้นจากเดิม ทำให้เกิดการปะทะกันระหว่างชนพื้นเมืองกับเจ้าหน้าที่รัฐและแรงงานในโครงการซึ่งเป็นชาวจีนหลายครั้ง จีนก็ได้มอบทุนทรัพย์ให้แก่รัฐบาลกลางเพื่อไปบำรุงกองทัพและช่วยรักษาความปลอดภัยให้แรงงานจีน อีกประเทศหนึ่งที่เห็นได้ชัดในช่วงไม่นานมานี้คือ ประเทศศรีลังกาที่เดิมที่มีท่าเรือในอยู่แล้วและมีประชาชนบางส่วนมีท่าที่ไม่เห็นด้วยที่จะสร้างท่าเรือฮัมบันโตตาด้วยกังวลถึงความคุ้มค่าและไม่มั่งบประมาณพอที่จะสร้าง แต่สุดท้ายแล้วท่าเรือนี้ก็สร้างเสร็จโดยจีนเป็นผู้ร่วมทุนเกินร้อยละ 70 ของทั้งหมดและเปิดให้ใช้เรื่อยมา แต่แล้วก็เกิดปัญหาขาดทุนเนื่องด้วยไม่มีประเทศไหน

ได้ใช้ประโยชน์นอกจากจีน ทำให้รัฐบาลศรีลังกาต้องขายท่าเรือฮัมบันโตตาเจ็ดในสิบส่วนและสุดท้ายต้องขายทั้งหมดให้บริษัท Chinese Merchant ซึ่งเป็นกิจการที่รัฐบาลจีนเป็นเจ้าของ(State-owned enterprise: SOEs)ของจีนและเป็นเจ้าของท่าเรือนิวแคสเซลคนใหม่ในออสเตรเลีย ซึ่งเป็นท่าส่งถ่านใหญ่ที่สุดในโลก ปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของBRIคือเหตุผลทางการทหาร เช่น การซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่ใกล้กับสถานที่ราชการทหาร หรือการส่งทหารจากไปประจำการในขอบเขตของโครงการ ซึ่งจีนมักให้เหตุผลว่าเพื่อปกป้องแรงงานและสินทรัพย์ของจีนที่อยู่บริเวณนั้น หรือส่งกำลังบำรุงให้กองกำลังสันติภาพภายใต้ข้อมติของสหประชาชาติ ในหลายครั้งก็เป็นที่น่ากังวลในสายตาโลกตะวันตก อาทิ การส่งทหารเรือจากกองกำลังเพื่ออิสรภาพของประชาชน(People’s Liberation Army: PLA)ไปจับูติตั้งแต่เรือเที่ยวแรกของโครงการ ท่ากวาดารีนในปากีสถานก็มีศักยภาพพอที่จะสอดส่องแสนยานุภาพของกองทัพเรืออินเดียได้ แม้แต่ท่านิวแคสเซลก็ใกล้กับฐานทัพอากาศที่วิลเลียมตันในออสเตรเลีย

3.3 ความริเริ่มแถบและเส้นทางกับประเทศออสเตรเลีย

ในช่วงสองทศวรรษมานี้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหลายครั้ง que สร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศพัฒนาแล้วที่แม้แต่สหรัฐอเมริกาที่เคยเป็นผู้นำโลกก็ยังเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจถดถอย ทว่าออสเตรเลียกลับไม่ใช่หนึ่งในนั้น หนึ่งในหลายเหตุผลที่ทำให้“ประเทศโชคดี”อย่างออสเตรเลียสามารถรอดพ้นมาได้คือทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่ในเขตพื้นที่ของออสเตรเลียซึ่งเป็นสินแร่มหาศาล กอปรกับหลายประเทศในเอเชียมีความต้องการสินแร่เป็นวัตถุดิบเพื่อนำไปผลิตเหล็กกล้า นั่นคือแร่เหล็กและถ่านหิน เพื่อนำมาพัฒนาประเทศให้ทันการเติบโตทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ออสเตรเลียยังมีปศุสัตว์ที่สมบูรณ์และพื้นที่กว้างขวางเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก ทำให้จีนสนใจที่จะทำการค้าขายแลกเปลี่ยนออสเตรเลียเป็นอย่างมาก โดยจีนกลายเป็นตลาดส่งออกอันดับหนึ่งของออสเตรเลียในปี 2007 และตลาดส่งออกบริการที่ใหญ่ที่สุดในปี2010 โดยสินค้าที่สำคัญคือแร่เหล็ก เครื่องมือออสเตรเลียกับสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความสัมพันธ์อันดีทางการค้าขายมานานก่อนที่จีนจะประกาศนโยบายBRI ที่ตั้งของประเทศออสเตรเลียอยู่สุดปลายทางของเส้นทางสายไหมทางทะเลที่ตัดผ่านทะเลจีนใต้และยังคงเคยเป็นจุดยุทธศาสตร์ของอเมริกาในช่วงสงครามโลกครั้งที่สองจนถึงปัจจุบัน นอกเหนือจากแร่เหล็กที่จะนำไปสร้างโครงสร้างพื้นฐานและใช้ในโครงการBRIต่อแล้ว จีนก็ยังมีความต้องการพื้นที่เขตเหนือของออสเตรเลียเพื่อใช้เป็นฟาร์มปศุสัตว์สำหรับแก้ปัญหาขาดแคลนโปรตีนในเนื้อสัตว์ อีกสิ่งหนึ่งที่จีนสนใจเป็นอย่างมากคือแหล่งพลังงานและการคมนาคมสำคัญในออสเตรเลีย จีนสนับสนุนให้นักลงทุนจีนมาลงทุนในต่างประเทศ โดยออสเตรเลียมักจะเป็นจุดหมายแรกนอกประเทศที่ให้นักลงทุนเหล่านี้ได้เข้ามาเช่าหรือซื้อผ่านตัวแทนของออสเตรเลีย เมื่อเกิด

โครงการBRIที่จีนต้องการจะเชื่อมเศรษฐกิจทั่วโลกไว้ด้วยกันโดยมีจีนเป็นศูนย์กลาง ก็ได้มีการพยายามเชิญชวนออสเตรเลียซึ่งเป็ยประเทศคู่ค้าสำคัญให้มาเข้าร่วม รัฐบาลกลางออสเตรเลียเปิดโอกาสให้นักลงทุนและบริษัทสัญชาติจีนเข้ามาลงทุนได้ก็มีท่าทีสนใจจะเข้าร่วมในช่วงแรก ๆ ในบางสมัยรัฐบาลได้ประกาศว่าพาประเทศออสเตรเลียเข้าสู่โครงการBRI จีนพยายามยื่นข้อเสนอที่จะพัฒนาเขตเหนือของออสเตรเลียตามแผนโครงการBRIซึ่งตรงกับแผนของรัฐบาลกลาง มีความพยายามที่จะทำข้อตกลงระหว่างหน่วยงานในจีนและรัฐบาลท้องถิ่นออสเตรเลียโดยไม่ผ่านรัฐบาลกลางก่อน สถาบันขงจื่อทั่วโลก รวมถึงที่มีสาขาตามสถานศึกษาในออสเตรเลียก็พยายามเผยแพร่โฆษณาชวนเชื่อให้รัฐบาลเข้าร่วมโครงการBRI เพื่อให้ได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย จากความพยายามทั้งหมดของจีนผลักดันให้ออสเตรเลียเข้าร่วมเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งAIIBในปี 2015 และได้มอบเงินทุน 9 ร้อยกว่าล้านดอลลาร์ออสเตรเลียมาเกิน 5 ปีแล้ว ทว่ารัฐบาลกลางออสเตรเลียไม่เคยลงนามในสัญญาโครงการภายใต้ BRI เลย แม้จะมีความพยายามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระกัับรัฐมนตรีคอยผลักดันแต่ก็ไม่สัมฤทธิ์ผล

3.4 สรุป

ความริเริ่มแถบและเส้นทางนี้เกิดจากความต้องการที่จะกู้คืนสภาพเศรษฐกิจที่ถดถอยของจีนผ่านเชื่อมต่อเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกและปล่อยเงินกู้เพื่อช่วยเหลือการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค การคมนาคมและพลังงานแก่ประเทศอื่น ๆ ภายใต้โครงการพัฒนาเพื่อส่งออกสินค้าและบริการของจีนไปนอกประเทศและนำเงินไหลเข้าประเทศ โดยแหล่งเงินทุนที่ใช้ในโครงการมาจากธนาคารภายในประเทศและAIIBที่เป็นธนาคารที่ตั้งขึ้นเพื่อใช้ในโครงการนี้โดยเฉพาะและมีประเทศพัฒนาแล้วหลายประเทศเข้ามาเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งด้วย หลายประเทศที่เข้าร่วมโครงการBRIและได้กู้ยืมเงินไปพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานก็เริ่มเห็นผลลัพธ์ บางประเทศก็มีการได้เพิ่มมากขึ้นจากการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานจากในโครงการนี้ แต่หลายประเทศก็ประสบปัญหาภัยคุกคามที่เงินกระทั้งต้องขายโครงสร้างพื้นฐานนั้นให้เงินเพื่อใช้หนี้ สำหรับออสเตรเลียที่ประเทศตั้งอยู่ปลายทางของเส้นทางสายไหมทางทะเลที่ตัดผ่านทะเลจีนใต้และมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับจีนผ่านการค้าขายก็ถูกเชิญชวนให้เข้าโครงการทั้งทางตรงและทางอ้อมแต่รัฐบาลกลางก็ยังไม่มีการลงนามในสัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออสเตรเลียหลายคนพยายามผลักดันให้เข้าร่วมแต่ก็ไม่เป็นผล อีกทั้งยังมีการยกเลิกสัญญาระหว่างหน่วยงานของจีนกับรัฐบาลท้องถิ่นออสเตรเลียไปแม้จะเป็นคู่ค้ากันมานานก่อนที่จะมีโครงการBRI

บทที่ 4

นโยบายแถบและเส้นทางของจีน: กรณีศึกษาเครือรัฐออสเตรเลีย

4.1 บทนำ

นโยบายแถบและเส้นทางเป็นนโยบายต่างประเทศของจีนซึ่งเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของออสเตรเลียเป็นผู้ริเริ่ม ถือว่าเป็นนโยบายของจีนอันแรกในออสเตรเลียที่ครอบคลุมโครงสร้างพื้นฐานหลายอย่าง อาทิ การคมนาคม พลังงาน และประมง ที่ตั้งของประเทศออสเตรเลียอยู่ในเขตมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดีย ภายใต้นโยบายแถบและเส้นทางนับว่าออสเตรเลียอยู่ปลายสุดของเส้นทางสายไหมทางทะเลที่ตัดผ่านทะเลจีนใต้ เนื่องด้วยจีนเป็นตลาดส่งออกสินค้าและบริการที่ใหญ่ที่สุดของออสเตรเลีย ส่งผล BRI เป็นนโยบายที่รัฐบาลกลางออสเตรเลียพิจารณาที่จะเข้าร่วมหลายครั้งเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์กับจีนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นและเพื่อขยายตลาดตามแนวโครงการ นอกจากนี้ยังมีการพิจารณาเข้าร่วมเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งธนาคาร AIIB ซึ่งใช้สอยในโครงการเพื่อเพิ่มอิทธิพลทางการเงินในภูมิภาค

4.2 การดำเนินนโยบายแถบและเส้นทางของจีนในเครือรัฐออสเตรเลีย

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแบบทวิภาคีระหว่างออสเตรเลียกับจีนในช่วงก่อนที่จะมีโครงการ BRI เป็นการซื้อขายแลกเปลี่ยนแบบพึ่งพาอาศัยกัน ออสเตรเลียมีทรัพยากรมาก กอปรกับอุปสงค์ของจีนที่ต้องการแหล่งทรัพยากรเพื่อนำมาพัฒนาประเทศ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนซึ่งเป็นประโยชน์ต่อทั้งสองประเทศ ในปี 2007 จีนได้กลายเป็นตลาดส่งออกสินค้าที่ใหญ่ที่สุดของออสเตรเลียแทนที่ญี่ปุ่น และกลายเป็นตลาดส่งออกอุตสาหกรรมบริการที่ใหญ่ที่สุดและจีนเป็นตลาดการท่องเที่ยวของออสเตรเลียที่โตเร็วที่สุด โดยในปี 2010 นักท่องเที่ยวจีนเดินทางไปออสเตรเลีย 545,000 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 ของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนออสเตรเลียในปีนั้น มีนักเรียนจีนมาศึกษาต่อในออสเตรเลียอีก 130,000 คน มีการสร้างความร่วมมือด้านเวชภัณฑ์ สาธารณสุข ความมั่นคงทางอาหาร การเงินและการท่องเที่ยวระหว่างบริษัทสัญชาติจีนและบริษัทสัญชาติออสเตรเลีย ในช่วงปลายปีเดียวกันการลงทุนระหว่างทั้งสองประเทศมีมูลค่าสูง โดยการลงทุนในจีนของออสเตรเลียสูงเกิน 6.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในทางกลับกันการลงทุนที่ไม่ใช้การเงินโดยตรงในออสเตรเลียของจีนก็สูงเกิน 8.8 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ การค้าระหว่างสองประเทศในสามเดือนแรกของปีถัดมามีมูลค่าสูง 33.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และอัตราการเติบโตสูงถึงร้อยละ 40.3 และเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2012 ก็มีการทำบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) ความร่วมมือด้านการศึกษา การฝึกอบรม และการวิจัยขั้นสูง ระหว่างกรม

อุตสาหกรรม นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ การวิจัย และการศึกษาระดับอุดมศึกษา และ กรมการศึกษา การ
 จ้างงานและสถานที่ทำงานสัมพันธ์ของออสเตรเลีย กับกระทรวงศึกษาธิการแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน
 มีขึ้นเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างสองประเทศผ่านหน่วยงานและกลไกการทำงานของข้อตกลง
 และทดแทน MOUความร่วมมือและการฝึกอบรมฉบับแรกที่ลงนามในปี 2002 และหมดอายุไปแล้วใน 30
 ตุลาคม ปี 2009 ครอบคลุมการศึกษาระดับโรงเรียน ระดับอาชีวะ ระดับเทคนิค และการศึกษาขั้นสูง

เมื่อนายสีจิ้นผิงขึ้นสู่ตำแหน่งในฐานะประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนและได้ประกาศ
 นโยบายต่างประเทศ“โครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” สำหรับออสเตรเลียที่ตั้งอยู่ปลายสุดของเส้นทาง
 สายไหมทางทะเลตัดผ่านทะเลจีนใต้มีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและจีนมีความต้องการจะแก้ปัญหา
 ความมั่นคงทางอาหาร จึงได้มีการชักชวนให้เข้าร่วมโครงการผ่านการมาเยือนรัฐสภาออสเตรเลียของนาย
 สีจิ้นผิง ณ กรุงแคนเบอร์ราในปี 2014 โดยจีนมีวิสัยทัศน์เปิดกว้างและมีความสนใจต่อพื้นที่เขตเหนือของ
 ออสเตรเลีย จีนพร้อมสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้มาพัฒนาพื้นที่ตอนเหนือและเสนอให้บริษัทจีนเข้าร่วม
 โครงการด้วย ในปีถัดมาตัวแทนจากหน่วยงานรัฐบาลกว้างไกลและหุ่ยโจวมาสำรวจโอกาสลงทุนในเมือง
 ทาวนส์วิลล์ รัฐวิกตอเรีย ซึ่งเป็นท่าเรือและประตูศัสด์ของภูมิภาคและมีที่ตั้งอยู่ใกล้กับฐานทัพอากาศ
 ออสเตรเลียและค่าย Lavarack Barracksซึ่งเป็นกรมสัญญาณการต่อสู้ที่มีหลายประเทศทำสัญญาส่งทหาร
 มาเข้ารับการฝึกที่นี่ กลุ่มผู้แทนได้ทำสัญญากับท่าทาวนส์วิลล์เพื่อพัฒนาเส้นทางเดินเรือระหว่างเมืองท่า
 ทาวนส์วิลล์กับหุ่ยโจว ให้เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางสายไหมทางทะเล ต่อมา โจ ฮ็อกกี้ รัฐมนตรี
 กระทรวงการคลังและแอนดรูว์ ร็อบบี้รัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ของรัฐบาลกลางสมัยนั้นเห็นตรงกันว่า
 แผนการพัฒนาเขตเหนือของออสเตรเลียตรงกับแผนการBRI จึงมีการพบปะกับหัวหน้าองค์กรปฏิรูปและ
 พัฒนาแห่งชาติของจีนเพื่อขยายขอบเขตความร่วมมือ ต่อในปี 2016 สำนักข่าวซินหัวซึ่งเป็นสื่อของรัฐบาล
 จีนรายงานว่าสถาบันขงจื่อทั่วโลกได้มีการรณรงค์ให้ประเทศต่าง ๆ เข้าร่วมโครง BRI ซึ่งเป็นช่วงเวลา
 เดียวกับที่เกิดข้อพิพาททะเลจีนใต้ รัฐบาลจีนก็ได้ส่งอดีตรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศมาเป็นตัวแทน
 ปราศรัยที่แคนเบอร์ราเรื่องการพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตรเขตเหนือของออสเตรเลียในช่วงพฤศจิกายน
 ทว่าในปี 2017 ออสเตรเลียก็ได้ปฏิเสธการเข้าร่วม BRI ด้วยเหตุผลว่าไม่ควรลงนามกับสัญญาที่ไม่รู้จักและ
 ต้องการเข้าร่วมเฉพาะเรื่องต้องการเท่านั้น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง
 ประเทศมหาวิทยาลัยประชาชนจีนลงความเห็นเห็นว่าออสเตรเลียลังเลที่จะเข้าร่วมเพราะข้อพิพาทในทะเลจีน
 ใต้ ซึ่งตรงกับช่วงที่สื่อมวลชนฝั่งตะวันตกมีความเห็นในเชิงลบต่อสาธารณรัฐประชาชนจีนและโครงการ
 BRI สื่อมวลชนของออสเตรเลียก็มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน แม้ว่าในเดือนกันยายนปีเดียวกันนั้น

รัฐบาลกลางพรรคเลเบอร์ประกาศจะนำออสเตรเลียเข้าสู่โครงการ BRI ทว่าประเทศออสเตรเลียไม่เคยเข้าร่วมโครงการโดยตรงแต่ผ่านการเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย

ธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย(Asian Infrastructure Investment Bank :AIIB/亚洲基础设施投资银行) เป็นธนาคารเพื่อการลงทุนแบบพหุภาคีสาธารณรัฐประชาชนจีน ปรากฏครั้งแรกเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2013 ในสุนทรพจน์ของนายสีจิ้นผิง ณ รัฐสภาอินโดนีเซีย มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเอเชียเหมือนธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย(Asian Development Bank: ADB) นำโดยอเมริกา นำไปสนับสนุนแผนการ BRI และไปเปิดตลาดให้ SOEs ของจีน โดยในปี 2014 จีนต้องการให้ออสเตรเลียเข้าเป็นผู้ร่วมเป็นผู้ก่อตั้งธนาคารและเสนอหน้าที่บริหารธนาคาร โจ ฮ็อกกี และแอนดรูว์ ร็อบบ์ก็พยายามโน้มน้าวในรัฐสภารับข้อเสนอเพื่อเพิ่มอิทธิพลทางการเงินในภูมิภาค แต่จูเลีย บีชีอัครัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศได้โน้มน้าวโทนี แอ็บบ็ทซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีออสเตรเลียในเวลานั้นและคณะความมั่นคงแห่งชาติให้ไม่เห็นด้วยที่จะเข้าร่วม เพราะเงินสามารถแปลงอำนาจทางการเงินผ่านสินเชื่อเพื่อการลงทุนให้เป็นข้อได้เปรียบทางทหารโดยตรงในประเทศที่เปราะบางใกล้กับ

ออสเตรเลียซึ่งอาจจะเพิ่มปัญหาด้านความมั่นคงได้ ทำให้ออสเตรเลียไม่ได้เข้าร่วมกับธนาคารหากจีนยังไม่สามารถระบุข้อกังวลเรื่องธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในการให้สินเชื่อ การตัดสินใจของรัฐบาลกลางในครั้งนี้ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากแวดวงการเมืองและการค้าออสเตรเลีย ทว่าในท้ายที่สุด 29 มีนาคม 2015 เครือรัฐออสเตรเลียก็ได้เข้าร่วมเป็นหนึ่งใน 57 ประเทศสมาชิกผู้ก่อตั้งธนาคารหลังจากที่สหราชอาณาจักรประกาศเข้าร่วมเป็นประเทศแรกของภูมิภาคยุโรปและก่อนหมดเวลาเข้าร่วมที่จีนกำหนดเพียง 2 วัน ออสเตรเลียได้มอบเงินจำนวน 930 ล้านดอลลาร์และกลายเป็นประเทศที่มอบเงินทุนจำนวนมากที่สุดเป็นอันดับ 6

การเข้าร่วมโครงการ BRI ระหว่างรัฐบาลท้องถิ่นของรัฐวิกตอเรียนำโดยแดเนียล แอนดรูว์ กับองค์กรปฏิรูปและพัฒนาแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยไม่ผ่านรัฐบาลกลางออสเตรเลียเมื่อปี 2018 และ 2019 แม้จะเป็นเพียงบันทึกความเข้าใจและกรอบความร่วมมือที่ยังไม่มีผลตามกฎหมายและยังไม่มีแผนการดำเนินงาน แต่ในท้ายที่สุดรัฐบาลออสเตรเลียก็ออกกฎหมายยับยั้งการแทรกแซงจากต่างชาติและทำการฉีกสัญญาทั้งสองฉบับนี้ของรัฐวิกตอเรียและอีกสองฉบับของอิหร่านและซีเรีย

4.3 การเปรียบเทียบความสมดุระหว่างนโยบายแถบและเส้นทางของจีนกับออสเตรเลียที่อาจนำไปสู่แนวคิดการครองอำนาจนำ

นโยบายแถบและเส้นทางทำให้จีนสร้างการครองอำนาจนำทางอุดมการณ์(Ideology Hegemony) ผ่านพื้นที่ทางสังคมส่วนบน

4.3.1 สังคมส่วนบน

1. ประชาสังคม (Civil Society) รัฐบาลออสเตรเลียและจีนได้ทำข้อตกลงความร่วมมือด้านการศึกษาวิจัยตั้งแต่ปี 2014 โดยประเทศคู่สัญญาต้องมีโครงการที่สนับสนุนนักเรียน นักวิจัยและแวดวงวิชาการให้สร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้นทางด้านวิชาการ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการพัฒนาทางสังคมของทั้งสองประเทศผ่านสถานที่และการปฏิบัติ สนับสนุนทุนการศึกษา ทุนวิจัย และสมาคม และการช่วยเหลืออื่นๆที่จะเอื้อความเคลื่อนไหวทางการศึกษา การวิจัย และวงวิชาการระหว่างองค์กรออสเตรเลียและจีน พิจารณาการเพิ่มศักยภาพในพื้นที่นี้ และต้องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความคืบหน้าของการศึกษา การวิจัย และความคืบหน้าทางวิชาการระหว่างสองประเทศ นอกจากนี้ยังมีการแลกเปลี่ยนนักเรียนนักศึกษาตามสถานศึกษา อีกทั้งยังมีสถาบันขงจื่อตามมหาวิทยาลัยในออสเตรเลียถึง 13 แห่ง ซึ่งสถาบันขงจื่อเหล่านี้ได้มีส่วนในการกระจายโฆษณาชวนเชื่อเพื่อเชิญชวนให้ทุกประเทศทั่วโลกเข้าร่วมกับโครงการBRI มาแล้วในปี 2016 ในปีเดียวกันนี้เอง พรรคคอมมิวนิสต์จีน(Chinese Communist Party: CCP)ประกาศอย่างเป็นทางการว่าSOEsควรจะเสริมความแข็งแกร่งให้พรรคและควรเป็นกำลังสำคัญในความสำเร็จของพรรค ทำให้นักลงทุนจีนที่เดิมมาลงทุนในออสเตรเลียในฐานะตลาดทดลองก่อนลงสนามจริงในยุโรป ต่างก็พากันจับจองการลงทุนในออสเตรเลียโดยเฉพาะด้านอสังหาริมทรัพย์ อาทิ พลังงาน การคมนาคม ที่ดินทางการเกษตรและโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์จากนมวัว การเป็นเจ้าของที่ดินทางการเกษตรของจีนเพิ่มขึ้นเป็นสิบเท่าสูงถึงร้อยละ 2.3 ของที่ดินในออสเตรเลีย ต่อจากอังกฤษที่มีอยู่ร้อยละ 2.6 และอเมริกามาเป็นที่ 3 อยู่ที่ร้อยละ 0.7 ตัวอย่างของ SOEsชาวจีนที่เข้ามาซื้ออสังหาริมทรัพย์ในออสเตรเลีย

Landbridge มีนายYe Cheng ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาประชาชนจีนแห่งชาติ ได้ซื้อ WestSide Corporation ผู้ผลิตก๊าซในบริสเบน และ เขาทำเรือดาร์วินที่อยู่เขตเหนือของออสเตรเลียและเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญของอเมริกาเป็นเวลา 98 ปี ในมูลค่า 506 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย

China Merchants เป็นSOEsเจ้าของเดียวกันกับท่าเรือฮัมบันโตตาที่ศรีลังกาคอนปัจจุบันเป็นผู้เช่าท่าเรือนิวแคสเซลซึ่งเป็นท่าส่งถ่านที่ใหญ่ที่สุดในโลกตั้งอยู่ตอนใต้ของออสเตรเลีย และใกล้ฐานทัพอากาศวิลเลียมตันเป็นเวลา 99 ปี

Shanghai Pengxin ในเครือ Hunan Dakang บริษัทจดทะเบียนมูลค่า 3.4 พันล้านดอลลาร์ ออสเตรเลีย มี Jiang Zhaobai เศรษฐีพันล้านเป็นเจ้าของได้เข้าซื้อที่ดินปศุสัตว์ที่ขึ้นชื่อว่าใหญ่ที่สุดในโลก ตั้งอยู่ในเขตกึ่งป่าป้องกันออสเตรเลีย จาก S. Kidman & Co เจ้าของที่ดินรายใหญ่ที่สุดในออสเตรเลีย Mengniu Dairy มีบริษัท Cofco ถือหุ้นอยู่ร้อยละ 16 และมีรัฐบาลจีนเป็นเจ้าของร่วม ได้ซื้อสูตรนมผง Tasmanian baby formula company Bellamy's Organic ในราคา 1.5 พันล้านดอลลาร์ ออสเตรเลีย โดยมีรัฐบาลกลางออสเตรเลียเป็นผู้อนุมัติ

2. สังคมการเมือง (Political Society) นักลงทุนจีนมีการบริจาคเงินให้พรรคการเมืองใหญ่ของ ออสเตรเลีย ส่งผลให้นักลงทุนเหล่านี้มีอิทธิพลในสังคมการเมืองแม้ว่าจะไม่มีสัญชาติออสเตรเลีย หนึ่งในกรณีให้เห็นชัดที่สุด คือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร Sam Dastyari ลาออกเพราะมีความเกี่ยวข้องกับ Huang XiangMo

Huang XiangMo เป็นเจ้าของบริษัทเครือ Yuhu เป็นผู้บริจาคให้พรรคการเมืองใหญ่ทั้งพรรค เลเบอร์และพรรคอิสระซึ่งเป็นพรรคการเมืองสองพรรคใหญ่ในออสเตรเลียและสนับสนุนทุนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นไม่ต่ำกว่า 10,000 ดอลลาร์ออสเตรเลียต่อครั้ง บริจาคมากที่สุดสูงถึง 55,000 ดอลลาร์ ออสเตรเลียเพื่อกินข้าวกับหัวหน้าพรรคเลเบอร์ในห้องประชุมและหัวหน้าพรรคการเมืองใหญ่ทั้งสองพรรค มีรูปคู่กับนาย Huang ต่อมาเกิดปัญหาในช่วงกลางปี 2016 จึงยุติการบริจาคไปหลังจากนั้น แต่ในด้านการเมือง Huang XiangMo ยังคงมีบทบาทในการเข้าประชุมเรื่องท่าทีของออสเตรเลียต่อข้อพิพาททะเลจีนใต้ ในปี 2016 โดยในตอนนั้นมี Sam Dastyari ผู้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดาวรุ่งของพรรคเลเบอร์ นั่งอยู่ด้านข้างและได้รับสัญญาให้สนับสนุนเงิน ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท่านนี้ต้องลาออกจากตำแหน่งแถวหน้าในสภาของพรรคเลเบอร์ จนกระทั่งปีถัดมา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร Sam ก็ได้เข้าไปเตือนนาย Huang ระหว่างที่ประชุมว่าโทรศัพท์ของเขาอาจจะถูกดักฟังโดยกระทรวงความมั่นคงของ ออสเตรเลียและรัฐบาลอเมริกา และยังมี การพูดคุยนอกรอบระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร Sam กับนาย Huang อีกครั้ง ทำให้เกิดข้อครหาถึงความภักดีต่อออสเตรเลียของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร Sam ภายหลังจากได้มีการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร Sam กับนาย Huang ทำให้ได้ข้อสรุปว่า Sam Dastyari นำเงินบริจาคโดยนักพัฒนาสินทรัพย์ชาวจีนไปใช้จ่ายส่วนตัว มีการส่งใบเรียกเก็บเงินค่าเดินทาง 1,670 เหรียญออสเตรเลียให้กับบริษัทการศึกษาาระดับอุดมศึกษาของจีนเพื่อให้จ่ายแทน ซึ่งหนึ่งในนั้นมีบริษัทในเครือ Yuhu ของนาย Huang เป็นคนช่วยจ่ายค่าใช้จ่ายทางกฎหมายมูลค่า 40,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย เมื่อความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออสเตรเลียและนายทุนจีนถูก

เปิดเผย ส่งผลให้บิลล์ ซอร์เทนหัวหน้าพรรคเลเบอร์ต้องเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรSamเข้าพบและ
ผู้แทนราษฎรท่านนี้ก็ได้ออกจากตำแหน่งในวันถัดมา

อีกกรณีหนึ่งที่น่าจับตามองเท่ากับกรณีแรกแต่ก็เกิดในช่วงเวลาใกล้เคียงกันคือ อดีต
รัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์รัฐบาลกลางออสเตรเลียไปทำงานให้กับนายYe Cheng เจ้าของบริษัท
Landbridge ซึ่งเป็นเจ้าของใหม่ของท่าदारวิ้น มีค่าตอบแทนสูงเกือบล้านดอลลาร์ออสเตรเลียต่อปีโดยไม่ได้
เปิดเผยสัญญาการทำงานให้สาธารณชนรู้ แต่จากสัมภาษณ์อดีตรัฐมนตรีท่านนี้ก็ได้รับความเพียงว่า นายYe
ให้เขาเป็นที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจและต้องการความรู้ด้านการต่างประเทศมากกว่าเรื่องภายในออสเตรเลีย
แม้ว่าจะมีข่าวการใช้ชื่ออดีตรัฐมนตรีพาณิชย์ท่านนี้ในการอำนวยความสะดวกให้กับธุรกิจของนายทุนจีน
คนนี้ในเวลาไม่นานตั้งแต่ช่วงที่ยังดำรงตำแหน่ง

เมื่อนำประชาสังคมและสังคมการเมืองมารวมกันจึงเกิดเป็น รัฐแบบองค์รวม(Integral State)โดยมี
เงินเป็นผู้ครองอำนาจนำ และมีออสเตรเลียเป็นผู้มีสถานะรอง ซึ่งออสเตรเลียอยู่ในกลุ่มผู้มีสถานะรองที่ไม่
อยู่ภายใต้การควบคุม และมีอำนาจเชื่อมกับอำนาจนำ

4.3.2 กลุ่มผู้มีสถานะรอง

เครือรัฐออสเตรเลียเป็นทั้งกลุ่มผู้มีสถานะรองที่ไม่อยู่ภายใต้การควบคุม (Irresponsible
Subaltern) และกลุ่มผู้มีสถานะรองที่เชื่อมกับอำนาจนำ (Hegemonic Subaltern) ผูกโยงตัวเองเข้ากับ
ประชาสังคมและสังคมการเมืองโดยมีเงินเป็นผู้ครองอำนาจนำ แต่ก็มีความเป็นรัฐและถือครองอำนาจรัฐ
อยู่ในตัวอยู่แล้ว รัฐบาลออสเตรเลียสามารถสร้างพลวัตให้กับสังคมรัฐแบบองค์รวมโดยมีปฏิสัมพันธ์กับผู้
ครองอำนาจนำอย่างจีนได้ สามารถออกกฎหมายหรือข้อบังคับมาสนับสนุนหรือยับยั้งความสัมพันธ์
ระหว่างประเทศกับสาธารณรัฐประชาชนจีนผ่าน BRI ได้โดยไม่ต้องผ่านการเห็นชอบจากรัฐบาลจีนก่อน
ดังจะเห็นได้จากการดำเนินความสัมพันธ์ของออสเตรเลียต่อจีนภายใต้ BRI ออสเตรเลียมีความสนใจที่จะ
เข้าร่วมโครงการในภาคประชาสังคมที่อนุมัติให้นายทุนจีนเข้ามาซื้อสังหาริมทรัพย์ได้ มีการเข้าร่วมเป็น
สมาชิกผู้ก่อตั้งธนาคารAIIB ในปี 2015 เป็นตัวอย่างของการให้ความร่วมมือกับ BRI แต่ก็ยังไม่เข้าร่วม
โดยตรงในภาคสังคมการเมือง กล่าวคือ รัฐบาลกลางไม่ได้มีนโยบายในการเข้าร่วม BRI หรือส่งเสริมการ
เข้าร่วมของรัฐใดในออสเตรเลีย การเข้าร่วมโครงการ BRI ระหว่างรัฐวิคตอเรียและองค์กรปฏิรูปและ
พัฒนาแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี 2018 และ 2019 ก็ถูกยกเลิกโดยกฎหมายยับยั้งการแทรกแซง
จากต่างชาติที่รัฐบาลกลางประกาศใช้โดยตรงก็เป็นการขัดขืนต่ออำนาจนำของจีน

แม้ว่า ออสเตรเลียจะอยู่ในกลุ่มผู้มีสถานะรองภายใต้โครงการแถบและเส้นทาง แต่ก็มี ความ
พยายามที่จะยุติสถานะนี้ลง โดยเป็นไปตามแนวทางการจัดวางความคิดใหม่ในการต่อสู้ทางการเมืองเพื่อ

ลัมโครงสร้างอำนาจเดิมตามกรั้มเซียนศึกษา ข้อแรกคือพยายามทำความเข้าใจการใช้อำนาจนำของผู้ถือครอง ในกรณีของออสเตรเลียได้มีการส่งคณะกรรมการพิจารณาการลงทุนต่างประเทศ(Foreign Investment Review Board: FIRB)ไปตรวจสอบการลงทุนของนักลงทุนจีนในออสเตรเลียและตั้งองค์กร Critical Infrastructure Centreเพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ที่ดูอ่อนไหวต่อโครงสร้างพื้นฐานของออสเตรเลียและส่งต่อให้ FIRB พิจารณา ส่วนองค์กรข่าวกรองความมั่นคงแห่งออสเตรเลีย(The Australian Security Intelligence Organisation: ASIO)ทำหน้าที่ประเมินความเสี่ยงในการแทรกแซงด้านการเมืองของออสเตรเลีย ทำให้นำไปสู่ข้อที่สอง คือการยึดพื้นที่ทางความคิดเพื่อรื้อถอนการกำกับและจัดวางความสัมพันธ์เชิงอำนาจของจีนผ่านการดำเนินการของภาครัฐออสเตรเลีย รัฐบาลกลางออสเตรเลียได้ยับยั้งการขายโฉนดโรงพลังงานออสกริต 99 ปีให้กับนักลงทุนจีนที่สนับสนุน โดยรัฐบาลเปย์จิงในปี 2016 ASIO ตรวจพบการแทรกแซงทุนต่างชาติและได้มีการเตือนนักการเมืองทุกคนให้ระมัดระวังนักธุรกิจที่มีเส้นสายที่ตรวจสอบไม่ได้กับพรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นผู้บริจาครายใหญ่ให้พรรคการเมืองออสเตรเลีย จากรายงานการรบกวนและการแทรกแซงทางการเมืองจากอิทธิพลจีนทำให้รัฐบาลกลางประกาศปราบปรามอำนาจจากต่างชาติในการเมืองออสเตรเลีย มีการประกาศใช้กฎหมายความมั่นคงมาตอบโต้และแนะนำการป้องกันใหม่เกี่ยวกับข้อมูลที่นำไปสู่ความเข้าใจผิดบนโลกออนไลน์ ได้รับการสนับสนุนจากสองพรรคการเมืองใหญ่และพันธมิตรในกรอบความร่วมมือ 4 ฝ่ายด้านความมั่นคง (Quadrilateral Security Dialogue: The QUAD) อีกทั้งออสเตรเลียยังต้องการให้มีการสืบสวนต้นตอของโคโรนาไวรัส และออสเตรเลียยังรวมกลุ่มAUKUSกับสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นศัตรูตามแนวทางการเมืองและการค้าของจีน ทั้งหมดนี้สร้างความไม่พอใจให้จีนเป็นอย่างมากและมีมาตรการลงโทษออสเตรเลียผ่านการลดการนำเข้าและเพิ่มกำแพงภาษีสินค้าสำคัญจากออสเตรเลีย

4.4 สรุป

นโยบายแถบและเส้นทางของจีนที่ดำเนินโครงการในออสเตรเลียไม่อาจเรียกได้ว่าประสบผลสำเร็จอย่างเป็นทางการผ่านการลงนามร่วมกัน แม้ว่าออสเตรเลียจะเข้าเป็นสมาชิกAIIBและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออสเตรเลียบางคนมีความพยายามจะผลักดันให้เข้าสู่โครงการ เมื่อนำการดำเนินนโยบายแถบและเส้นทางมาเทียบกับทฤษฎีการครองอำนาจนำ ผลการศึกษาพบว่า จีนพยายามสร้างสภาวะรัฐแบบองค์รวมผ่านสังคมส่วนบนทั้งสองคือ ภาคประชาสังคมที่จีนส่งออกนักลงทุนมาซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในโครงสร้างพื้นฐานของออสเตรเลียโดยผ่านตัวแทนที่เป็นชาวออสเตรเลียและการทำสัญญาเช่าเกือบร้อยปี การจัดโครงการแลกเปลี่ยนทางการศึกษาและการจัดตั้ง

สถาบันขงจื้อตามสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนความคิดและเผยแพร่โฆษณาชวนเชื่อ ดึงดูดความคิดของผู้คน หรือภาคเอกชนให้เห็นด้วยกับการเข้าร่วม BRI ส่วนในสังคมการเมือง นักลงทุนจีนได้บริจาคเงินจำนวน หลายหมื่นดอลลาร์ออสเตรเลียให้แก่พรรคการเมืองใหญ่ในออสเตรเลียทั้งสองพรรค มีข่าวเกี่ยวกับอดีต รัฐมนตรีที่ไปทำงานกับนายทุนจีนทันทีที่หมดวาระและสมาชิกสภาฯที่ขอลาออกหลังถูกเปิดเผยว่ามีความ เกี่ยวข้องกับนายทุนที่ใกล้ชิดกับพรรคคอมมิวนิสต์จีน เหตุการณ์เหล่านี้สร้างอิทธิพลในด้านการเมืองเพื่อ สนับสนุน BRI ในการอำนวยความสะดวกให้เงินเป็นผู้ถือครองอำนาจนำ เมื่อเกิดข้อพิพาททางทะเลจีนใต้ ออสเตรเลียออกความเห็นไม่ตรงกับท่าทีของจีนทำให้เกิดมาตรการลงโทษออสเตรเลียที่อยู่ในฐานะผู้มี สถานะรองที่ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมและมีความเชื่อมโยงกับอำนาจนำ รัฐบาลกลางออสเตรเลียมีอำนาจ รัฐในมือจึงสร้างพลวัตกับจีนด้วยการออกกฎหมายยับยั้งการลงทุนจากต่างชาติ ท่าทีของรัฐบาลกลาง ออสเตรเลียนำไปสู่ความพยายามที่จะออกจากการเป็นสถานะรองจากจีน เริ่มจากสืบหาต้นตอและกลไก อำนาจนำของจีน ASIOทำการสืบสวนเงินบริจาคพรรคการเมืองต่าง ๆ พบว่ามีรายงานการแทรกแซง การเมืองภายในจากนายทุนจีน และFIRBพบรายงานการลงทุนจากนักลงทุนจีนในอสังหาริมทรัพย์สำคัญ ของประเทศ เมื่อตรวจสอบที่มาของอำนาจนำแล้วรัฐบาลกลางออสเตรเลียก็ได้ประกาศปราบปรามอำนาจ จากต่างชาติในการเมืองออสเตรเลีย มีการประกาศใช้กฎหมายความมั่นคงมาตอบโต้และกฎหมายยับยั้ง การลงทุนจากต่างชาติ ส่งผลให้สัญญาณระหว่างรัฐบาลท้องถิ่นรัฐวิศตอเรียและองค์กรปฏิรูปและพัฒนาแห่ง สาธารณรัฐประชาชนจีนต้องยุติลงโดยทันที อีกทั้งรัฐบาลกลางออสเตรเลียยังเข้าหาThe QUADและ AUKUSที่เป็นกรอบความร่วมมือที่เป็นขั้วตรงข้ามกับจีน ผู้ครองอำนาจนำอย่างจีนไม่พอใจอย่างมากจึงมี มาตรการลงโทษเพิ่มภาษีและลดการนำเข้าสินค้าจากออสเตรเลีย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ออสเตรเลียมีความสัมพันธ์ผ่านการค้าขายรวมไปถึงการทำสัญญาแลกเปลี่ยนนอกเหนือจากการค้าขายที่แน่นแฟ้นมาตั้งแต่ก่อนที่จะมีโครงการBRI เมื่อจีนคิดค้นโครงการนี้ขึ้นมาก็ได้มีความพยายามเชิญชวนให้รัฐบาลกลางออสเตรเลียเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของโครงการBRIมาตั้งแต่ปี 2013 แต่ไม่เคยสำเร็จในทางตรง แม้ว่ารัฐบาลแคนเบอร์ราจะมีท่าทีสนใจในบางสมัยแต่สุดท้ายก็ไม่เคยมีการลงนามทำสัญญา กลับเป็นการปฏิเสธไม่เข้าร่วมโครงการนี้และออกกฎหมายยับยั้งการแทรกแซงจากต่างชาติและการทำสัญญา ส่งผลให้สัญญาที่รัฐวิคตอเรียทำร่วมกันกับองค์กรปฏิรูปและพัฒนาแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนถูกระงับไป อีกทั้งออสเตรเลียยังไปเข้าร่วมกับAUKUSและดำเนินนโยบายที่ทำให้จีนไม่พอใจหลายครั้ง ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศมีรอยร้าวและเริ่มเดินทางมาสู่ทางแยก

เมื่อลองนำแนวคิดการครองอำนาจนำมาทาบกับนโยบายแถบและเส้นทาง ก็พบว่าจีนมีลักษณะการครองอำนาจนำโดยใช้อำนาจผ่านสังคมส่วนบนทั้งสองคือ การเข้าถึงการบริจาครัฐบาลเมืองใหญ่ในออสเตรเลียพื้นให้มึบทบาททางการเมืองและสามารถออกความเห็นเกี่ยวกับนโยบายออสเตรเลียที่จะปฏิบัติต่อจีนแทนสังคมการเมือง และการแลกเปลี่ยนทางการศึกษาและวัฒนธรรมผ่านข้อตกลงระหว่างประเทศและสถาบันขงจื่อในออสเตรเลีย รวมถึงนายทุนจีนและSOEsที่ได้มากกว่าอันซื้อสังหาริมทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อโครงสร้างพื้นฐานของออสเตรเลียก็สามารถแทนด้วยการใช้อำนาจนำผ่านภาคประชาสังคมโดยตรง ก่อให้เกิดรัฐแบบองค์รวมโดยมีจีนเป็นผู้ถือครองอำนาจนำ และมีออสเตรเลียเป็นผู้มีสถานะรองที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมและมีความเชื่อมโยงกับอำนาจนำโดยตรงที่สร้างพลวัตโดยการออกนโยบายส่งเสริมความร่วมมือที่ช่วยเอื้อให้นักลงทุนจีนเข้ามาทำธุรกรรมในออสเตรเลียในช่วงแรก และเปลี่ยนเป็นนโยบายยับยั้งการลงทุนและการทำสัญญากับต่างชาติที่กระทบจีนโดยตรง ส่งผลให้จีนเริ่มเกิดความไม่พอใจ รัฐบาลกลางออสเตรเลียเริ่มรู้สึกถึงการแทรกแซงทางการเมืองภายในออสเตรเลียจากคนใกล้ชิดพรรคคอมมิวนิสต์จีนและการมีนายทุนจีนถือครองสังหาริมทรัพย์สำคัญของออสเตรเลียที่หากปล่อยไว้ อาจนำไปสู่การครอบงำทางโครงสร้างพื้นฐาน FIRBและASIOจึงได้มีการสืบหาที่มาที่ไปและรวบรวมการแทรกแซงรวมถึงข้อมูลการซื้อสังหาริมทรัพย์และความเชื่อมโยงของนายทุนเหล่านี้มาเปิดเผยสู่สาธารณชนและออกนโยบายเพื่อกีดกันนักลงทุนจีนไม่ให้มีอิทธิพลในเมืองภายในประเทศและจำกัดการถือครองทรัพยากรสำคัญของออสเตรเลีย วิธีการรับมือเหล่านี้ตรงกับกรพยายามออกจากสถานะผู้เป็นรอง

ในกรณีเรียนศึกษา นั้นคือการสืบหาที่มาและกลไกการครองอำนาจนำของจีน และนำไปสู่กลยุทธ์การตอบโต้เพื่อจัดวางความสัมพันธ์ทางสังคมใหม่ในพื้นที่ของสังคมการเมืองและประชาสังคม

5.2 ข้อเสนอแนะ

รายงานการวิจัยนโยบายแถบและเส้นทาง: กรณีศึกษาเครือรัฐออสเตรเลียสามารถนำไปศึกษาในการดำเนินนโยบายในประเทศอื่น ๆ ที่จีนมีความสัมพันธ์และศึกษาวิธีการรับมือกับอิทธิพลเงินของรัฐบาลออสเตรเลียได้ งานวิจัยเล่มนี้มีเวลาในการทำค่อนข้างน้อยสวนทางกับปริมาณข้อมูลในระยะเวลาเกินสิบปีที่โครงการดำเนินงานในออสเตรเลีย และมีหลายประเด็นที่ข้องเกี่ยวกับโครงการทั้งทางตรงและทางอ้อม การศึกษาในภาคหน้าอาจกำหนดเฉพาะประเด็นที่จะศึกษาอย่างเจาะจงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดขึ้น

บรรณานุกรม

แหล่งข้อมูลภาษาไทย

นนทิกาน์ กล้างาม. (2555). **อำนาจอ่อนและยุทธศาสตร์ใหม่ของจีนในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในเอเชีย: ศึกษากฎการมีส่วนร่วมของจีนในความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง**. สาขาเอเชียศึกษา, คณะอักษรศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์ และเสกสรรค์ สนวา. (2564). **ประวัติศาสตร์คัดสรรว่าด้วยเส้นทางสายไหม**

รพีพัฒน์ อิงคสิทธิ์. (2019). **ออสเตรเลียกับเบื้องหลังเศรษฐกิจดี 28 ปีไม่มีสะดุด**. เข้าถึงเมื่อ 3 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก <https://themomentum.co/australia-and-its-economy/>

วัชรพล พุทธรักษา. (2561). **อันโตนิโอ กรัมซี้กับการจัดวางความคิดทางการเมือง: ปรัชญาปฏิบัติ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการปลดปล่อยมนุษย์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมมติ.

อดิ๊บ ยูซูฟ. (2560). **นโยบายหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (One Belt One Road Initiative): ความร่วมมือและความขัดแย้ง กรณีศึกษากวาดาร์พอร์ต รัฐบาลอจิสถาน (Gwadar Port, Balochistan) ประเทศปากีสถาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการระหว่างประเทศและการทูต, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

BBC News ไทย. (2020). **จีน-ออสเตรเลีย: สัมพันธ์ที่กำลังเลวร้ายลงตั้งแต่การค้าจนถึงการจารกรรมและความปลอดภัยของนักข่าว**. เข้าถึงเมื่อ 3 กุมภาพันธ์. เข้าถึงได้จาก <https://www.bbc.com/thai>

BBC NEW ไทย. (2021). **สหรัฐ-แคนาดา-อังกฤษ-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ กำลังไม่ลงรอยกันเรื่องจีน?**. เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์. เข้าถึงได้จาก <https://www.bbc.com/thai>

แหล่งข้อมูลภาษาอังกฤษ

Alicia García-Herrero. (2022). **China and the West: growing apart as geopolitical tensions grow**. Accessed February 8. Available from <https://www.bruegel.org>

Amy Remeikis. (2017). **Sam Dastyari quits as Labor senator over China connection**. Accessed January 27. Available from <https://www.theguardian.com>

Anne-Marie Brandy. (2017). **Magic Weapon: China's political influence activities under Xi Jinping**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิสิตสามย่าน.

Anu Anwar. (2562). **Belt and Road Initiative: What's in it for China?**. EAST-WEST Wire, 2022, 1-2.

BBC. (2017). **Australia unveils laws to prevent foreign interference**. Accessed January 27. Available from <https://www.bbc.com>

BBC. (2017). **Sam Dastyari: Australia senator to quit after China scrutiny**. Accessed January 27. Available from <https://www.bbc.com>

Ben Smee and Christopher A. Walsh. (2016). **How the sale of Darwin port to the Chinese sparked a geopolitical brawl**. Accessed January 25. Available from <https://www.theguardian.com>

Ben Westcott and Serenitie Wang. (2017). **Australian senator resigns over allegations of Chinese influence**. Accessed January 27. Available from <https://edition.cnn.com>

Ben Westcott. (2021). **Australian government tears up Victoria's Belt and Road agreement with China. anger** Accessed February 4. Available from <https://edition.cnn.com>

Clive Hamilton. (2018). **Silent Invasion**. Australia: Hardie Grant Book.

Consulate-General of the People's Republic of China in Sydney. (2011). "A Historic Opportunity for China-Australia Business Cooperation Consul-General Duan Jielong." July 18.

Charlie Moore. (2019). **From farms and coal mines to airports and water supplies: How China is gobbling up millions of acres of land, vital infrastructure and companies - as part of its 'disturbing' plan to exert greater influence and control over Australia.** Accessed January 30. Available from <https://www.dailymail.co.uk>

Daniel Hurst. (2020). **Australia hits back at 'provocative' and 'cheap Chinese' embassy comments on Covid-19 inquiry.** Accessed February 3. Available from <https://www.theguardian.com>

Daniel Hurst. (2020). **Barley industry fears it is bearing brunt of Australia's 'fractures' relationship with China** Accessed February 3. Available from <https://www.theguardian.com>

Daniel Hurst. (2020). **South China Sea: Australia warships encounter Chinese navy in disputed waters.** Accessed February 3. Available from <https://www.theguardian.com>

Daniel Hurst. (2021). **Darwin Port's Chinese owner says it will cooperate with Australian defence review.** Accessed February 5. Available from <https://www.theguardian.com>

Daniel Hurst. (2021). **Federal government tears up Victoria's Belt and Road agreements with China.** Accessed February 4. Available from <https://www.theguardian.com>

David Lubin. (2022). **Why a more inward-looking China is bad news for the world economy.** Accessed February 8. Available from <https://www.chathamhouse.org>

Elena Collinson. (2019). "AUSTRALIAN PERSPECTIVES ON THE BELT AND ROAD INITIATIVE." Australia-China Relations Institute.

Gereth Hutchens. (2017). **Julie Bishop dismiss Chinese criticism of Australia foreign policy white paper.** Accessed January 28. Available from <https://www.theguardian.com>

Hong Yu. (2559). **China's Belt and Road Initiative and Its Implications for Southeast Asia.** Asia Policy, 2017, 117-122.

Huaxia. (2021). **Xinhua Commentary: Australia lacks credibility with veto of BRI deal.** Accessed February 4. Available from <http://www.xinhuanet.com>

James Laurenceson. (2021). **Australia and the BRI: Cooperate, compete or challenge.** Accessed February 5. Available from <https://disruptiveasia.asiasociety.org>

Jamie Smyth. (2017). **Australia MP quits in Chinese influence scandal.** Accessed January 27. Available from <https://www.ft.com>

Jano Gibson. (2022). **Why did the Northern Territory lease Darwin Port to Chinese-owned company Landbridge.** Accessed February 8. Available from <https://www.abc.net.au>

John Varano. (2021). **Tearing Up the Belt and Road Initiative: Australia's Rejection of China's New Silk Road in Victoria.** Accessed February 5. Available from <https://www.internationalaffairs.org.au>

Justina Crabtree. (2017). **Senior Australia politician resigns over China ties scandal.** Accessed January 27. Available from <https://www.cnbc.com>

Josh Taylor. (2020). **China's belt and road initiative: what is it and why is Victoria under fire for its involvement?.** Accessed February 3. Available from <https://www.theguardian.com>

Katherine Murphy. (2017). **Sam Dastyari: senator recorded contradicting Labor on South China Sea.** Accessed January 27. Available from <https://www.theguardian.com>

Katherine Murphy. (2018). **Julie Bishop raises objections to China's activities in South China Sea.** Accessed January 25. Available from <https://www.theguardian.com>

Lisa Visentin. (2021). **China-backed Confucius Institutes face closure under veto laws.** Accessed February 6. Available from <https://www.smh.com.au>

Matthew Cranston. (2016). **Selling Kidman to the Chinese is 'complete madness', says Dick Smith.** Accessed January 25. Available from <https://www.afr.com>

Matthew Cranston and Lisa Murray. (2016). **China's hunger for Australia agricultural land only the beginning.** Accessed January 25. Available from <https://www.afr.com>

Michael Smith. (2023). **The upside for PNG in Australia's and China's Pacific rivalry.** Accessed February 12. Available from <https://www.afr.com>

Naaman Zhou. (2021). **More than 80% of Australians mistakenly believe Chinese investors are driving up house prices.** Accessed February 6. Available from <https://www.theguardian.com>

Nick McKenzie, James Massalo and Richard Baker. (2017). **Labor senator Sam Dastyari warned wealthy Chinese donor Huang Xiaomo his phone was bugged.** Accessed January 27. Available from <https://www.smh.com.au>

Nick McKenzie, Richard Baker and Chris Uhlmann. (2017). **Liberal Andrew Robb took \$880k China job as soon as he left Parliament.** Accessed January 26. Available from <https://www.smh.com.au>

Paul Karp. (2016). **Australia 'pretending' to stand up to China over disputed island, Labor says.** Accessed January 25. Available from <https://www.theguardian.com>

Reuters and Kristy Needham. (2021). **Australia cancels Belt and Road deals; China warns of further damage to ties.** Accessed February 4. Available from <https://www.reuters.com>

Samantha Maiden. (2021). **Angry response from China after Australia scraps Belt and Road Initiative.** Accessed February 5. Available from <https://www.news.com.au>

Samuel Yang. (2022). **Chinese investors fast abandoning Australia but still hold vast amounts of infrastructure, land and warer.** Accessed February 8. Available from <https://www.abc.net.au>

Sienna Nordquist. (2022). **The Marshall Plan and The Belt and Road Initiative: More Differences than Similarities.** Atlantic Council, 2022, 1-10.

Smriti Chaudhary. (2020). **Australia Puts China's Belt & Road Initiative (BRI) In A Limbo With New Legislation.** Accessed February 3. Available from <https://eurasianimes.com>

Tim Callanan. (2021). **What is China's Belt and Road Initiative and what were the four deals the federal government tear up?.** Accessed February 4. Available from <https://www.abc.net.au/news>

Tony Tai-Ting Liu. (2018). "The Rise of China and Its Geopolitical Implication." International Relations, Political Science, Association for Asian Studies.

Ursula Marlene. (2017). **Chinese businessman Huang Xiangmo's political donations revealed; parties 'too reliant'.** Accessed January 28. Available from <https://www.abc.net.au/news>

ประวัติผู้วิจัยโดยย่อ

นางสาวพชพร ชาญณรงค์ (Phacharaphorn Channarong) นักศึกษาระดับปริญญาตรี
วิชาเอกเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร รายงานการวิจัยเรื่องนโยบายแถบและ
เส้นทาง: เครือรัฐออสเตรเลีย เป็นงานวิจัยทางวิชาการเล่มแรก